

ADR 133

# DE NIEUWE SPEELWIJZE

In het

## DAMMEN

van

**HERMAN HOOGLAND Jr.**

oud-wereldkampioen

beschreven door

**C. H. BROEKKAMP**

auteur van verschillende damwerken



Met 42 Partij-vraagstukken, problemen en eindspelen  
waaraan verbonden een wedstrijd van

**100 gulden aan prijzen.**

## INLEIDING.

Het damspel, sedert eeuwen in toepassing, was niet altijd zoo, als wij dit thans kennen en spelen.

Voor al in Nederland, Frankrijk en vele andere landen werd dit herhaaldelijk gewijzigd en veranderd, en niemand minder dan de heeren Wijnmalen, Gortmans, van Dam en vele andere geschiedvorschers kunnen hiervan getuigen.

Zijn niet alle veranderingen ook verbeteringen geweest, het staat toch ontegenzeggelijk vast, dat het damspel hierdoor vooruitgang in studie en ontwikkeling.

Een zaak echter bleef tot op heden steeds onverbetert en wel de te veel voorkomende remise in de partij, terwijl deze helaas maar al te dikwijls onrechtvaardig moest geaccepteerd worden.

Wat al doet een speler zijn best, om van zijn partner een schijf te bemachtigen, en daarin aanleiding te vinden om, bij correcte voortzetting, deze in winst om te zetten. En, hoe moet het hem dan veeltijds teleurstellen als hij ziet, dat bij het einde van de partij zijn tegenspeler hem als het ware triomfantelijk aanstaart wanneer bij een minderheid van niet één, maar dikwijls van twee schijven hij de remise toch opeischt.

Ware het dam tegen dam (enkele uitzonderingen daargelaten), of dam met schijf tegen dezelfde kracht bij beide spelers, niets zou billijker zijn, dan de aanvaarding van remise of gelijkspel; maar, waar een meerderheid tegenover een minderheid staat, moet ook gelegenheid gegeven worden, zulks in voordeel te kunnen omzetten.

Om dit nu te verkrijgen, hebben vele deskundigen op damgebied hun hoofd reeds gebroken, doch tot op heden was een afdoend middel nog niet gevonden. Wel werd veeltijds gezocht naar puntenwijziging en meer andere bevoordeelingen in het praktische spel, maar dit gaf ook al geen rechtvaardige oplossing.

Ook de wereldberoemde Emanuel Lasker sprak in December 1923 te den Haag 1) over ons spel het volgende: „Het was mij opgevallen, dat het damspel den genialen speler geen gelegenheid geeft, een met moeite verkregen voordeel ook in winst

1) N. R. Ct. van 7 December 1923.

te kunnen omzetten, zoodat 90 pct. der goed gespeelde partijen remise wordt."

Welnu, thans geeft de grootmeester Herm. Hoogland Jr. ons een oplossing, die vrijwel volledige voldoening schenkt.

Door veel studie brengt de oud-wereldkampioen een „Nieuwe Speelwijze" te voorschijn, die niet alleen de remise tot het uiterste beperkt, maar waarin tevens zoo'n diepe studie in het eindspel van de partij zich ontwikkelt, als tot heden nog niet is bereikt. Bovendien geeft het een veel vereenvoudigde spelregeling, waardoor de vele gereglementeerde bepalingen, die nochtans moesten vastgesteld worden, om verschil van opvatting te voorkomen, kunnen vervallen. En dat alles door de slechts eenvoudige bepaling: **„De dam slaat de dam ook recht en dwars"**. De oud-kampioen „de Haas" schreef hierover dan ook terecht: „Ziedaar alles wat het spel doet wijzigen."

Als wij dan weten, dat de Nieuwe Speelwijze niet alleen de remise beduidend beperkt, maar vooral het eindspel als de hoofdschotel van de partij zoo naar voren brengt, en daarin dikwijls een winst kan geforceerd worden, die ons onwillekeurig aan de winststellingen van beroemde eindspelproblemisten doet denken, dan mogen wij hiervoor niet langer blind blijven.

Wel weten wij, dat velen, die gaarne groot gaan op den naam van democraat, in dit geval zich nog streng bepalen bij de conservatieve-idee, en liever alles loslaten dan datgene, wat ze op damgebied hebben medegekregen.

Zij vragen niet, of liever willen niet onderzoeken, hoe door deze kleine wijziging een groote verbetering te voorschijn komt, maar blijven zich hardnekkig vastklampen aan de oude maar geen voldoening gevende remise-stelling. En vraagt men nu hoe dat komt, dan is hierop slechts één antwoord te geven. Zij hebben het damspel eenmaal in de oude vorm beoefend, en meenen nu, dat hun studie door deze verandering gevaar loopt minderwaardig te worden. En toch is niets minder waar, want zij, die het spel reeds meester zijn, zullen beslist spoediger ook in de Nieuwe Speelwijze thuis zijn, terwijl de minder geoefende nog veeltijds zetten doet, die hem beletten de partij tot het eindspel uit te voeren.

Wij weten zeer goed, dat vele damspelers nog aan het bovengenoemde euvel mank gaan, maar met een weinig goeden wil, zal hierin ook wel verandering komen.

En, om dit nu in de hand te werken, is het initiatief genomen,

een boek de damwereld in te zenden, dat behalve de beperkte remise, eenige gespeelde partijen aanbiedt, waarin de N. S. volkomen tot haar recht komt, terwijl bovendien een serie schoone problemen en eindspelen, waarin de N. S. wordt toegepast, de klap op de vuurpijl geeft, en waardoor wij als 't ware gedwongen worden, van deze wijziging goede nota te nemen, en daarin ons toekomstig spel te beschouwen.

Dat dit eenmaal bereikt moge worden is onze innige wensch.

Daar echter alle begin moeilijk is, moet er noodwendig iets gedaan worden wat prikkelt en aanmoedigd, en daarom is besloten om bij de aanbieding van dit werk, tevens een smakelijk kluijfe te voegen, waarnaar zoo wij vertrouwen alle amateurs zullen grijpen, om dit te bemachtigen. Zoo is het altijd bij menschelijk werk geweest, en zal het dus bij de dammers geen uitzondering maken.

Om dit boek nu zoo spoedig mogelijk onder de dammers te krijgen, is er een aardige surprise aan verbonden, in den vorm van eenige prijzen, die voor de oplosers der daarin voorkomende partij-vraagstukken en problemen worden beschikbaar gesteld.

Dat wij bij de aanbieding niet willekeurig zijn te werk gegaan, zal blijken uit de bepalingen, waaronder een prijs is te behalen. Deze zijn als volgt:

1. In elk boek bevindt zich een bon, die de oplosser er uit moet halen, naar behooren in vullen en met de in volgorde der nummers gevonden oplossingen, in gesloten enveloppe franco opzenden aan C. H. BROEKKAMP Poortstraat 40 te Utrecht. De bon mag slechts door één oplosser ondertekend worden. Meer dan één naam op dezelfde bon, maakt deze waardeloos. Hieraan mag wel gedacht worden.

2 De oplossingen moeten genoteerd worden met zoo noodig de varianten volgens het systeem, zoo als de oplossingen van eindspelen zijn uitgewerkt en aangegeven, in „De Damspeeler“, „De Jonge Dammer“ enz. Dus duidelijk en regelmatig, daar het allicht zou kunnen gebeuren, dat bij afwijking hiervan soms een remise-gang over 't hoofd wordt of is gezien, die de opgegeven oplossing (?) waardeloos en het vele werk daaraan besteed nutteloos maakt.

3. De termijn van opzenden der oplossingen is opengesteld tot 30 Juni 1927, na welke datum de mededinging definitief is afgesloten. Na dien datum toegezonden oplossingen blijven dus

buiten mededinging. Ook de toegezonden oplossingen, waarbij **geen** ingevulde bon is gevoegd, worden terzijde gelegd.

4. Het hoogst aantal goed opgeloste en duidelijk genoteerde oplossingen, dingt naar den hoogsten prijs.

Zijn er meer met het hoogst aantal goede oplossingen, dan wordt hierom geloot, terwijl dit zelfde geschiedt, bij de volgende in aanmerking komende winnaars.

5. Na het verstrijken van den termijn van oplossen, worden de mededingers, die voor een prijs in aanmerking zijn gekomen, deze hun franco toegezonden.

Ook ligt het in ons plan, om een volledige afwerking van de oplossingen met de namen van alle mededingers zoo spoedig doenlijk verkrijgbaar te stellen, en wel in formaat om in dit boek vast te leggen:

6. De volgende prijzen worden voor dezen wedstrijd uitgelooft:

Een prijs van . . . . .	25 gulden.
Een " " . . . . .	20 gulden.
Een " " . . . . .	15 gulden.
Een " " . . . . .	10 gulden.
Vier prijzen van . . . . .	5 gulden,

benevens een extra prijs van 10 gulden voor de best genoteerde goede oplossingen der twee eindspelen No. 2 en No. 5.

Alzoo te zamen negen prijzen ter gezamenlijke waarde van **honderd gulden**, zegge f 100.—

Men begrijpt wel, dat het verstandig is om zijn gevonden oplossingen geheim te houden, ten einde geen ongewenschte concurrentie in 't leven te roepen.

Dat wij van deze aanbieding een groot succes verwachten ligt voor de hand, als wij nagaan welk een succes reeds behaald is bij de uitloving van kleine prijsjes in het maandblad „Het Damspel,” gedaan door den ontwerper van „de Nieuwe Speelwijze”.

# REGLEMENT.

## VOOR HET DAMSPEL N. S.

---

Waar het damspel zich door eenvoud kenmerkt, zal het den waren beoefenaar ongetwijfeld veel genoegen doen, dat door de invoering der N.S. nu ook het reglement zoo veel eenvoudiger wordt.

Met uitzondering dan van het slaan der dammen onderling, hebben we aan het reglement niets toe te voegen. Daarentegen kunnen we geheel laten vervallen de artikelen die spreken over het kronen.

Voorts verdwijnen de bepalingen welke gelden in geval een spel ontstaan is van één tegen drie dammen, met of zonder middellijn.

We hebben er wel lang over nagedacht of we het eindspel van één tegen twee dammen, met een artikel wat nader zouden omlijnen, maar voorstanders van een beknopt reglement — eenvoud is het kenmerk van het ware — schrikken voor dergelijke bepalingen altijd terug. Immers, zouden we feitelijk niet even goed in het reglement kunnen neerschrijven, waar de speler met de twee dammen zijn stukken moet plaatsen, om te winnen?

Bovendien hebben we ons licht nog eens opgestoken bij andere spelen, maar konden bij een beslist gewonnen eindstand dergelijke bepalingen niet ontdekken. In het schaakspel zal men niet gereglementeerd vinden, in hoeveel zetten men b.v. met koning en toren den alleen staanden koning der tegenpartij, mag mat-zetten,

Ten slotte zou toch een geschuif zonder einde ten alle tijden stranden op de bepalingen, vervat in Art. 16, dat indien voor de derde maal dezelfde stelling zich voordoet, de partij onherroepelijk remise is.

Wij zullen slechts die wijzigingen aangeven, welke bij de

artikelen van het algemeen aangenomen damreglement plaats vinden, bij toepassing der Nieuwe Speelwijze:

Art. 2 aan te vullen met: vgl. art. 13.

„ 11 „ „ „ „ : vgl. art. 13.

„ 13 voor stukken te lezen „schijven”

En verder dit artikel nog aan te vullen met:

„Dammen slaan, doch **uitsluitend elkander** ook recht en dwars, als achter de geslagen dam zich minstens één open ruit bevindt.

Art. 16 voor „eindspel” te lezen „partij”.

„ 17 en 18 vervallen.

„ 21 („behoudens enz.”) vervalt.

„ 22 2e regel „17 en 18” vervalt.

Wij hebben het volledig damreglement expres achterwege gelaten, om geen schade te veroorzaken aan de kas v. d. Nederlandschen Dambond, waar het tegen den luttelen prijs van 10 ct. is te bekomen.

Wij verwijzen dus de amateurs naar de nummers der artikelen, zoo als dezen in volgorde voorkomen in bovengenoemd reglement.

## „DE NIEUWE SPEELWIJZE”

---

Het zal nu ongeveer drie jaren geleden zijn, dat wij het genoeg hadden met den bekenden schaker Dr. E. Lasker een onderhoud te hebben. Het was, toen deze bekende persoonlijkheid op schaakgebied hier te lande op verschillende plaatsen demonstraties hield over het door hem bedachte, en naar hem genoemde „Lasca.”

Na afloop van een te Utrecht gehouden voordracht, over zijn nieuw ontworpen spel, verklaarde hij naar aanleiding van eenige op het „Lasca” betrekking hebbende vragen, dat het schaakspel zoo als het op den huidige tijd gespeeld wordt, zoodanig door de meesters beheerscht wordt, dat een doodloopen naar remise tot slot hebbende partijen, schier onvermijdelijk is. Lasker heeft nog getracht door wijzigingen dit remise gevaar te keeren, maar volgens zijn zeggen is hem dit niet mogen gelukken.

Nu weten wij niet of L. uit een commercieel oogpunt een nieuw spel in de wereld — in den handel — wilde brengen, maar durven toch gerust de veronderstelling uiten, dat hij hiertoe niet overgegaan zou zijn, wanneer het hem mogelijk geweest ware, het schaakspel, waaraan hij bijna zijn leven gewijd had, dat hem eer en roem gaf, van deze hem grievende fouten te ontdoen.

Niemand beter dan hij begreep de uitdrukking van Capablanca: „het schaakspel zonder fouten te kunnen spelen.” Zulks getuigt natuurlijk van de enorme speelsterkte des heeren Capablanca — eventueele snoeverij daargelaten, — maar dit zegt ook, dat de innerlijke kracht van dit spel tegenover dezen beoefenaar minder wordt. De diepte van het spel niet meer peilloos! De combinatie niet meer ondoorgrondelijk! En niet het minste, zonder feitelijk te spelen van de remise verzekerd.

Tevergeefs heeft Lasker gezocht naar vervolmaking van het schaakspel; zijn pogingen om in het spel verbeteringen aan te brengen zijn niet gelukt, Met de besliste overtuiging, dat die



fouten niet te ondervangen waren, dat voor die remisekwaal geen kruiden gewassen bleken, heeft hij zijn hoop laten varen, en een spel — het Lasca — uitgedacht en opgebouwd, hetwelk z.i. het volmaakte nabij komt, en de hierboven besproken ongerechtigheden niet kent.

Op onze vraag of Lasker vóór hij het Lasca hier wilde invoeren, wel het damspel kende, zoo als wij in Holland dit spel spelen, een vraag die wij moeilijk konden onderdrukken, wyl het Lasca oppervlakkig beschouwd sterk aan ons damspel doet denken, luidde zijn antwoord:

„Toen ik te Parijs woonachtig was, had ik voldoende gelegenheid het Poolsche damspel te spelen en te bestudeeren, „maar — met alle respect voor het schoone en diepe — gaat „dit spel toch aan het zelfde euvel mank; „de remise!“ En in „Engeland is dat nog erger. Tijdens mijn lange verblijf aldaar, „heb ik dat „game of draughts“ door en door als een remise „spel van de bovenste plank leeren kennen.“

Al viel het ons niet gemakkelijk, wij konden niet anders dan volmondig beamen wat deze eminente grootmeester over ons spel gezegd had,

Wij moeten het geheel toestemmen, ook ons damspel levert in de meeste gevallen, tusschen bekwame spelers, een onbevredigend resultaat op. Ook aan ons spel kleeft de overtollige remise. Lasker had niet te veel gezegd! De waarheid hiervan is ons steeds duidelijker geworden, al is sedert dit voor ons belangrijke onderhoud weer een geruime tijd verstreken.

\* \* \*

Het is een niet te loochenen feit: ons damspel leent zich snel voor remise, en **gelijk spel bevredigt maar heel zelden**. Men wil nu eenmaal resultaat zien. Bij interessante matches tusschen vooraanstaande spelers is het aantal belangstellenden, dat reikhalzend naar de resultaatbrengende krant uitziet, werkelijk gering, in aanmerking nemende de vele beoefenaars, die ons spel telt. Grootendeels vindt dit zijn oorzaak hierin, dat men bijna van tevoren het resultaat al zeggen kan. Ontelbaar zijn de remises, en zeldzaam de partijen met een werkelijke uitkomst. Dat verveelt den spelers, maar niet minder het publiek. In den grooten oorlog verslond men — helaas — het nieuws over voorname krijgsverrichtingen, maar over de

tien meters loopgraaf, die vandaag gewonnen en den volgenden dag weer verloren gingen, werd geen dagblad ingekeken. Dit is nu eenmaal de sensatie-lust.

Wij hebben dammers gekend, die geen partijen naspeelden, waarvan de uitkomst remise gaf. Die partijen gaven hen geen voldoening. Nu is het waar, dat er zijn, die remisepartijen even graag naspelen, maar niet te ontkennen valt toch, dat de een zulks doet om het leerzame, en de ander om het interessante, en dan lijkt voor deze laatsten de winstpartij het geschikste object. Ons spel is om zijn te veel aan remises minder interessant!

\* \*  
\*

Maar er is meer! Ons spel met zijn remise-gebrek, vertroebelt heel vaak den zuiveren uitslag van een match of rondtoernooi. Wijst de uitkomst van een tweekanp, b.v. van twintig partijen, ons wel den sterksten aan? Zeer zeker wanneer het resultaat opvallend verschilt, doch ook van 3 verl. 2 gew. 15 rem.? En die resultaten worden in den huidigen tijd toch tot de normalen gerekend,

Ons spel van heden, met zijn onbillijk eindspel wijst niet altijd den sterksten aan!

In de zoo even als voorbeeld aangehaalde match behaalde de winnaar wel één winstpartij meer, maar die vijftien remises, hoe waren die? Kwam daarin ook des winnaars superioriteit aan den dag, of kon hij in al die partijen, telkens onder de wijd-uitgestrekte vleugels van moeder-remise zijn toevlucht nemen?

Het is heel vaak niet de sterkste geweest die won!

\* \*  
\*

## TEN OVERVLOEDE NOG DIT SLOT-VOORBEELD.

Een pakkende reclame voor de Nieuwe Speelwijze hebben zeer zeker Molimard en Fabre gemaakt met hun tweekamp om het kampioenschap van Frankrijk,

Het had er in het voorgaande artikel — op de overvloedige remises wijzende — alle schijn van, dat wij met dat voorbeeld — een match van twintig partijen, waarvan 3<sup>o</sup> gew., 2 verl.

en 15 rem. werden, sterk overdreven. Doch de uitslag van bovengenoemden wedstrijd, waarin negen van de tien partijen onbeslist bleven, heeft volkomen onze zienswijze bevestigd, ja zelfs overtroffen.

Maar deze ontmoeting geeft ons nog meer te zeggen. Zij staft ook onze bewering, dat er aan de oude partij bijna geen eindspel verbonden is. In acht van de tien partijen was zelfs geen spoor van eindspel te bekennen.

In de nieuwe partij neemt bij een wederzijdsche doorbraak, het eindspel een aanvang, doch in deze wedstrijdpartijen be-teekende doorbreken naar dam: de partij is uit, en remise is haar (s)lot.

Als wij nu de uitkomst in deze partijen eens bezien in het licht der Nieuwe Speelwijze, dan krijgen wij minstens het volgende resultaat:

	1e	2e	3e	4e	5e	6e	7e	8e	9e	10e	partij
Molimard	1	1	1	2	1	0	1	1	2	0	
Fabre	1	1	1	0	1	2	1	1	0	2	

gelijk spel.

Ook kunnen en moeten wij hier nog bij opmerken, dat in bijna alle partijen — en reeds van de beginne af — op remise werd aangestuurd.

\* \*

Dikwijls heeft men in een wedstrijd een tooneel kunnen gadeslaan, dat nu alles behalve spelverheffend genoemd kon worden. Hiermede doelen wij op die z.g. opzettelijke remise-partijen.

Wanneer een speler op zijn tegenspeler b.v. in een match van tien partijen, bij het derde spel een voorsprong had van twee punten, (1) dan gebeurde het niet zelden, dat hij in die resterende partijen gelijk spel trachtte te bereiken. Zulks was wel zijn volkomen recht maar wie oog heeft voor het schoone en mooie, kon bij het naspelen z'n hart ophalen aan een reeks van onverkwikkelijke afruilpartijen.

Het op remise spelen zal natuurlijk altijd blijven bestaan, is op zichzelf beschouwd ook volstrekt niet erg, maar het moet dan toch altijd een groote kunde blijven! De idee: „als ik met aldoor afruilen tot een stand” „van zeven om zeven — zes om

1) In het damspel geeft één gewonnen partij twee punten)

zeven desnoods — gekomen ben, pruts ik het wel remise", is alleen bestaanbaar omdat ons eindspel ondeugdelijk is!

Menigmaal moest een sterkere speler verklaren niet te hebben kunnen winnen, omdat zijn tegenstander zich niet liet verschalken, en almaar afruilende, wel meer en meer in slechtere conditie kwam, maar in de breede wateren der remise, niet meer te vangen bleek.

De uitslag dier partij gaf niet te zien wie het beste gespeeld noch wie het slechtste geslagen had.

\*  
\* \*

Wij zouden nog door kunnen gaan met het blootleggen van onaangenaamheden, die het gevolg zijn van de minder goede eindspel-afwikkeling, maar weten bij ervaring hiermede de echte liefhebbers nu juist niet te streelen. Wij zullen het dan ook hierbij laten. Dat neemt evenwel niet weg, dat alles wat wij hierover gezegd hebben harde waarheden zijn, die eerlijk onder de oogen gezien moeten worden. Men laat niet gaarne — dat weten wij bij ondervinding— een spel, dat men bemint, afkammen. Wanneer men ons wees op het inconsequente, dat ondanks de groote moeielijkheid om de tegenpartij één schijf afhandig te maken, toch een eindspel van drie dammen tegen één, geen partijwinst oplevert, dan gaven wij niet gaarne toe, al voelden we het heel goed.

Zoo van tijd tot tijd, kregen wij van die bittere pillen te slikken, totdat wij begrepen dat zulks ons juist op den weg der genezing voerde. En laten wij het meteen maar uitspreken: wij komen de ziekte te boven!

Een groot geluk hadden wij met ons dammen, dat de veelvuldige remises niet voortsproten uit het onder de knie hebben van dit spel. De dampartij levert zoovele onberekenbare moeielijkheden, waaraan niet te ontkomen is, dat het bij ons overtuigend vast staat, dat er nooit iemand geweest is die kon zeggen: „ik kan dat spel zonder fouten spelen", en die zal er wel niet komen ook! Neen, ons spel zelf behoeft gelukkig geen verandering, dat is af! Maar het eindspel, daarin zit de fout! En nu is het ons mogen gelukken, daarin een wijziging te brengen, zoodat wij het damspel als spel volmaakt zouden kunnen noemen.

\*  
\* \*

Wij vragen excuus, wanneer wij het geduld te veel op de proef gesteld hebben, maar achten het noodzakelijk bij een en ander uitvoerig stil te staan, voordat wij tot het verklaren der Nieuwe Speelwijze overgaan.

Onwillekeurig is de lezer nu geneigd te denken, dat er een spel-methode voorgezet zal worden, die maar niet zoo in een paar kolommen verklaart kan worden, en waarvoor noodig is, dat ettelijke bepalingen en wetten uit het hoofd geleerd moeten worden.

Integendeel, juist omdat de nieuwe spelregel — in het eindspel dus — zoo kinderlijk eenvoudig is, durven wij er mee voor den dag te komen. Wat wij willen wijzigen, of liever nog aan ons damreglement toevoegen, is niets meer en niets minder, als wat in de volgende zeven woorden begrepen ligt:

### **Dammen slaan elkaar ook dwars en recht.**

Voilà tout! Dat is alles. Deze eene regel bevat de heilaanbrengende verbetering.

Het spreekt van zelf, dat wij meermalen dit horizontaal en verticaal slaan der dammen onderling aan de praktijk getoetst hebben, en successievelijk hebben wij de vaste overtuiging gekregen, dat ons spel feitelijk zóó behoort gespeeld te worden. Trouwens voor den goeden opmerker valt het logische niet te ontkennen, dat naarmate het materiaal, dat slaat en geslagen wordt, vorderamer wordt, de slag in belangrijkheid toeneemt. Luister maar:

*Een schijf slaat in een schuine richting, en plaatst zich achter het geslagen stuk.*

*Een dam slaat een schijf en plaatst zich naar verkiezing op de achter de schijf openliggende velden in schuine richting.*

*Een dam slaat een dam en plaatst zich naar verkiezing op de achter de dam open liggende velden, in de richting zoo als de damslag is geschied, hetzij schuin, horizontaal of verticaal.*

Men voelt duidelijk het toenemende gewicht van den slag.

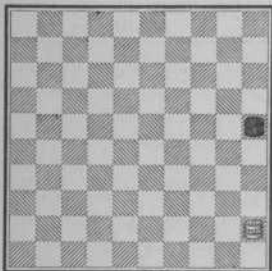
## Voorbeelden N. S.

---

Het is alles zoo gewoon en duidelijk en tevens zoo passend bij den eenvoud van ons spel, dat wij meenen te kunnen volstaan met slechts enkele voorbeelden dit slaan te illustreeren.

---

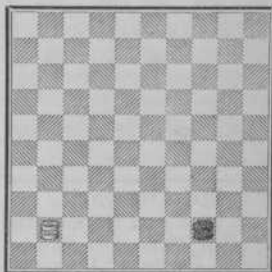
Z. Dam op 25 ;



Wit. Dam op 45.

In bovenstaande stelling slaat de witte dam op 45, de zwarte dam op 25, om naar verkiezing op ruit 15 of 5 te gaan staan. Onnoodig te zeggen, dat de dam niet op een der witte velden mag geplaatst worden,

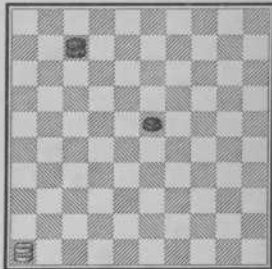
Z. Dam op 44.



Wit. Dam op 41.

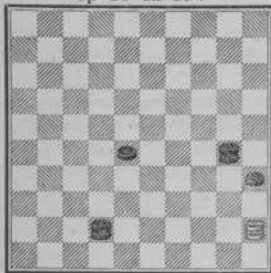
De witte dam (41) slaat over dam 44 naar ruit 45.

Z. Dam op 7 en schijf op 23.



Wit. Dam op 46.

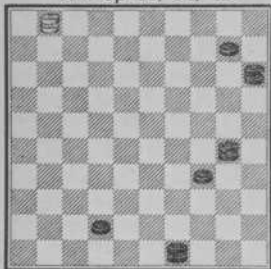
De witte dam (46) slaat over de zwarte schijf via ruit 10 over de zwarte dam (7) naar 6.  
Z. Dam. op 30 en 42, en sch. op 28 en 35:



Wit. Dam op 45.

De witte dam (45) slaat dam 42, schijf 28 en dam 30, resp. over de velden 41, 10 naar 50. De zwarte schijf op 35 kan wit niet slaan, wijl een schijf niet recht geslagen mag worden.

Z. Dam. op 15, 30 en 49 en sch. op 10, 34, 42.



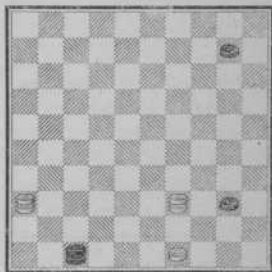
Wit. Dam op 1.

De witte dam (1) slaat alle stukken via de velden 45, 5, 37, 48, 50 en 20.

Dergelijke stellingen zullen zelden of nooit in de partij voorkomen; de bovenstaande is alleen geplaatst, om het gezicht te scherpen, en vooral goed te laten uitkomen, dat een dam een dam ook horizontaal en vertikaal mag slaan.

Tenslotte volgt hier een aardige winstgang, welke goed demonstreert, hoe er toch telkens slechts op één manier geslagen kan worden.

Z. Dam op 47 en sch. op 10 en 40.



Wit. Dammen op 36 en 39; schijf op 49.

Om onmiddellijk te winnen speelt wit 49—44, Zwart moet nu met schijf 40 naar 49 slaan en wordt dam. Duidelijkheids halve willen we hier nog even opmerken, dat dam 39 niet

dwars geslagen kan worden door schijf 40.

Nu speelt wit 36—9, waarna de zwarte dam op 49 gedwongen is, de witte dam op 39 te slaan naar veld 29 of 19, en wit hierna alles wegslaat via de velden 49, 46 naar 5, enz.

Hiermede meenen wij te kunnen volstaan, hoewel het aantal voorbeelden natuurlijk maar voor het grijpen is.

\* \*

### **Twee dammen tegen een.**

Wij meenen reeds gezegd te hebben, dat één dam het tegen twee dammen verliezen moet. Door de nieuwe wijze van slaan kunnen de twee dammen dezelfde kracht ontwikkelen als in het oude spel vier. Dat zulks voor de remise beperking van doorslaand belang is, behoeft geen betoog. Wanneer men dus in de partij een dam — geen schijf zooals ten onrechte nog wel eens beweerd wordt, want een schijf is nog geen dam — op de tegenpartij voorkomt, kan het spel gewonnen worden. Aangezien het voor oningewijden in den beginne veel moeite veroorzaken kan, en het dus voor den speler met één dam maar wachten zou beteekenen, totdat er een winst stelling gevonden wordt, en zulks op een erbarmelijk „gemier” zou kunnen uitloopen, zoo willen wij

de twee grondstellingen hier even aangeven, die naar wij vertrouwen goed in het geheugen zullen geprent worden.

### **STELLING I.**

#### **Met de middellijn.**

Wanneer het drie-dammen eindspel in de partij aanbreekt en men is in het bezit van de lange lijn, plaatst men onverwijld zijn twee dammen op de velden 46 en 48.

Nu is het vrij eenvoudig te zien, dat de enkele dam, nergens zijn toevlucht kan nemen.

Waar zij nog het langst kan tegen stribbelen is op veld 3. Ook nu echter is de winst binnen enkele zetten te verkrijgen, b.v. door 48 - 25 of 48 - 26.

### **STELLING II.**

#### **Zonder de middellijn.**

Indien de tegenpartij de middellijn bezet heeft, moet men zijn beide dammen onmiddellijk brengen op de ruiten 48 en 50.

Nu blijven den tegenspeler slechts drie ruiten ter beschikking, n.l. 46, 41 en 5. Wij zullen hierop de winstgang even aantoonen.

Wij geven in deze voorbeelden aan wit de twee dammen. Natuurlijk kan ook zwart de twee dammen bezitten, en in dat geval zouden dan de zetten even herleid kunnen worden,



wat zeer gemakkelijk kan geschieden.

Zw. dam b.v. geplaatst op 46

Wit 48 - 34 34 - 43 en wint  
Zw. 45 - 5a.

a. Zwart dam op 41, Wit 48-25 en wint, Zwart dam op 5, Wit 48 - 43 en wint.

Het is alles eerst vreemd, maar toch eenvoudig.

Men neme de moeite vooral deze grondstellingen goed in het geheugen te prenten, opdat men ze in de praktijk benutten kan.

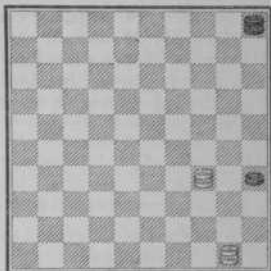
### Remise-grenzen.

Wanneer bij 't einde der partij een minimum materieel verschil ontstaat, zullen natuurlijk zich grens gevallen voordoen. Een uitgemaakte zaak is het, dat één dam tegen twee het moet afleggen, maar dit is niet altijd het geval, wanneer het geldt een afspel van twee dammen tegen één en een schijf. Dan zal het hoofdzakelijk er van afhangen welke positie deze schijf op het bord inneemt. Heel logisch en billijk is het, dat hoe nader de schijf de damlijn bereikt heeft, de remise waarschijnlijker wordt.

In de volgende stand is de

zwarte schijf nog te veel achter en kan wit winnen.

Z. Dam op 5, schijf op 35.



Wit Dam op 34 en 50.

Wit dreigt dam 34 aan de zwarte schijf te offeren, zoodra de zwarte dam los gaat staan. Daarom wacht wit een zet af, en speelt 34-29, waarop zwart geen andere zet heeft dan 5-46. Nu antwoordt wit met 29-47, 50:46 en wint.

Welke plaats de zwarte dam in de diagramstelling ook inneemt, het verlies is niet te keeren.

Heeft de zwarte schijf het evenwel gebracht tot ruit 45, dan is de winst niet meer mogelijk.

Z. Dam op 50, schijf op 26



Wit Dammen op 22 en 46.

Ook in bovenstaande stelling kan zwart nog geen remise bereiken. Wit speelt dan 22-9 (een fijne zet), dreigende met 9-31. Zwart heeft hierop slechts één antwoord, n.l. 50-45, — op 50-6 volgt 46-5 —; nu speelt wit ook 46-5 en wint,

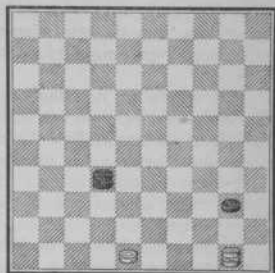
Men ziet op welk een mooie manier hier gewonnen wordt. Wij hebben deze standen nog niet voldoende bestudeerd om te durven beweren dat wit altijd wint.

Zwart heeft echter remise, wanneer hij de middellijn bezet en de zwarte schijf het tot veld 36 of 45 gebracht heeft. Men onderzoekte het eens.

\* \*

UIT DE PARTIJ.

Z. Dam op 32, schijf op 40.



Wit. Dam op 50, schijf op 48.

Deze eindstand ontstond in een op de nieuwe wijze gespeelde partij. Wit was aan zet, en zeker zou de partij voor hem verloren zijn gegaan, daar zwart dreigt een tweede dam te halen.

Nu deed zich echter een lichtpunt voor, waarvan wit profiteerde door 50-45 te spelen. Hier nu had zwart wijze-lijk de schijf moeten laten slaan en zich met de remise moeten tevreden stellen. Daar zwart echter op winst speelde en hierom zijn schijf op 44 bracht om aanstonds een tweede dam te bemachtigen, kwam hij bedrogen uit, want wit besliste hierna de partij door 48-43 en 45-50!

Wij bespraken reeds enkele standen van twee dammen te-

gen één dam en een schijf. Thans willen wij het eindspel van één dam en een schijf tegen één dam nog wat nader uitwerken, om de remisegrenzen nog wat meer bloot te leggen.

Wij wijzen er nogmaals op, dat het voordeel van éénschijf nog geen partijwinst beteekend, doch dat hiervoor een grootter overwicht noodig is, n.l. de schijf moet eerst tot dam gebracht worden.

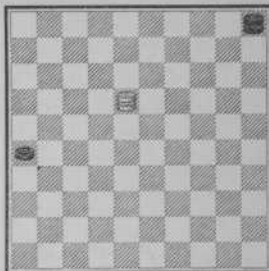
Of de schijf het tot de krooningslijn kan brengen, hangt natuurlijk geheel af van den stand dien zij inneemt; tevens geeft haar positie aan of de eindstelling een zekere of een onzekere uitkomst biedt.

Het spreekt vanzelf, dat in die onzekere posities geweldig gestreden wordt, eenerzijds om de winst en anderzijds om de remise te bekomen.

Theoretisch valt over deze twijfelachtige stellingen weinig positiefs te zeggen, wijl zij uiteenloopend en varieerend zijn; bovendien voelen we ons in deze uiterst moeilijke eindgangen nog zoo klein, dat we schromen, anderen hierin den weg te wijzen.

Wij bepalen ons daarom tot de meer positieve — remise — stellingen.

Zw, Dam op 5. schijf op 26.



Wit. Dam op 18.

In bovenstaande stelling kan zwart niet winnen wijl wit de lijn 4—36 bestrijkt. Zwart kan probeeren met 5—46 de witte dam te vangen door 26—31, maar daarop antwoordt W. 18—36, en het valletje gaat niet op.

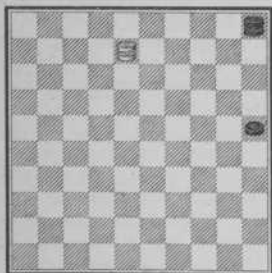
Dus blijft er maar één manier over om de witte dam van de lijn 4—36 te krijgen, en wel door de zw. dam via ruit 10 naar 4 te krijgen. Zwart geeft dan echter de middellijn prijs, die wit nu inneemt, met het gevolg dat zw. wel zijn schijf naar ruit 36 kan brengen, doch nooit over de middellijn heen komt. Tevens is het niet mogelijk dat wit van de lange lijn verjaagd wordt.

Daarom kunnen wij gerust zeggen, dat indien de enkele dam de middellijn bezet heeft,

en de schijf der tegenpartij er nog voor staat, de partij met dam en schijf nooit te winnen is.

Moeielijker en hoogst interessant wordt het, wanneer de schijf staat op de andere helft van het bord, b.v. in de volgende stelling:

Zw. Dam op 5, schijf op 25.



Wit Dam op 8,

Zoals men ziet, bestrijkt W. de lijn 2-35, waardoor hij voorloopig het voortschrijden der schijf tegen gaat. Zwart dreigt met 25-30 de dam te vangen, waarop w. — wil hij die lijn behouden —, slechts een antwoord heeft,

Wit.	Zwart
8—35	5—28

Zwart moet nu iets anders bedenken om W. van de lijn 2—35 te verjagen.

35—8	28—11
8—2	11—16
2—19	

Wij meenen dat dit de eenige zet is, waarmede wit remise kan houden.

— 16—2.

Zwart bereikt z'n doel; wit moet van de bewuste lijn.

19—14! —

Wederom een mooie zet. Zw. heeft nu wel de lijn 2—35, maar mag nogthans met schijf 25 niet spelen. Het is belangwekkend zulks even na te gaan.

Zw. 25—30?, dan wit 14—25 zw. 30—35, waarop w. 25—34 speelt en de lijn 1—45 in beslag neemt, om zich hiervan niet meer te laten verdrijven.

Men herinnere zich het eindspel in de oude partij met twee schijven op 25 en 30 er bij gevoegd, telkens wanneer de zw. dam over de velden 6 of 50 gaat, antwoordt wit met respectievelijk 1 en 45. Het zelfde effect wordt hier dus bereikt, nu echter met twee schijven minder.

— — —	2 — 8
14 — 10!	8 — 13

25—30 kon niet, wijl de zw. dam op slag stond.

10—28! 13—24

op 25—30, dan wit 28—39 en 39—34.

28-11! 24-19

Men ziet hoe beide dammen kampen; de een om de schijf vrij te maken en de ander om zulks te beletten. Had zwart hier 25-30 gespeeld, dan wit 11-39, 39-30 en 30-34 met remise.

11-16! 19-5  
16-11 — —

Vrijwel de eenige zet om remise te maken. Zie b.v. de volgende variant: wit 16-49, z. 5-23, wit 49-35, zw. 23-35 en wint!

— — 5-19  
11-16!

Remise! zwart kan niets meer bereiken en vervalt in herhaling van zetten. Men ziet hoe prachtig wit de zwarte schijf belet naar voren te komen.

Hier is een schoone gelegenheid om beslist een meer uitgebreide analyse te maken. Het is het bestudeeren overwaard om eens nategaan, dat wit, wanneer hij even van het juiste pad afwijkt, onherroepelijk verloren gaat.

## De Partij in haar geheel.

---

Hierover kunnen wij met enkele woorden volstaan, vooral daar in het geschrevene vrijwel het voornaamste gezegd is. Het valt niet moeilijk te begrijpen, dat wanneer de nieuwe manier van spelen toegepast wordt, de geheele partij van begin tot einde fijner gespeeld zal moeten worden. Het spel krijgt een voorname cachet. Het komt er meer nog op aan de berekeningen nauwkeurig te maken. Wie de meening blijft toegedaan, dat in de opening het niet zoo precies genomen behoeft te worden, zal nu wel tot andere gedachten komen.

De theorie der openingen krijgt weer haar volle waarde, en niet het minst bekoring! Kleine voordeelen in de opening behaald, kunnen, op accurate wijze in de verdere partij behouden, in winst omgezet worden. Als nooit te vooren zal de dampartij om zijn positie spel aantrekkelijk worden.

En dan de slagzetten en combinaties, die altijd op zulke verrassende wijze het standspel afwisselen! Tot dus verre moet een mooie damzet nog wel eens onuitgevoerd blijven, omdat met een damslag heel vaak een pover resultaat bereikt wordt. Gewoonlijk gaat zulks dan gepaard met den uitroep: „Jammer dat hij te duur is"! Maar door de wijziging wordt iedere manoeuvre royaler in uitvoering. De dam krijgt grootere speelkracht, en daaruit volgt, dat bij het maken van een damzet, meer dan voorheen geoefferd kan worden.

Ontegenzeggelijk zal door de Nieuwe Speelwijze, de partij in haar geheel, wat het positie en combinatie spel betreft aan schoonheid en diepte belangrijk winnen.

## PARTIJ J. DE HAAS—Dr. MOLIMARD.

Voordat wij eenige mooie partijen — op de Nieuwe Speelwijze gespeeld — den amateurs aanbieden, willen wij eerst nog een partij uit de „oude doos” tot onderwerp onzer besprekingen maken. Hierdoor bereiken wij tweeërlei doel; ten eerste: nog eens te doen uitkomen hoe onbillijk in de oude partij het eindspel dikwijls verloopt tegenover den speler met voordeel; en ten tweede nog eens te illustreeren hoe zoo'n voordeel in de nieuwe partij in winst kan worden omgezet.

Ons oog viel op een partijslot van onze bekende speler J. de Haas, wij herinneren ons van dezen speler geen partijen waarin zijn tegenspeler zoo finaal gekraakt wordt, als in de twee partijen welke hij speelde in het int. toernooi te Rotterdam in 1912 tegen Dr. Molimard.

Uit een van deze twee partijen dachten we dan ook iets, ter propageering van onze nieuwe gedachte te kunnen putten, waarin wij meenen voldoende geslaagd te zijn.

De analysator heeft klaar en duidelijk bewezen, dat de Haas door geweldig spel voordeel heeft weten te bereiken. Het is dan ook inderdaad aanbevelenswaardig voor ieder dammer deze prachtige partij nog eens na te spelen\*), waarbij men niet anders kan dan instemmen met de bij de zetten gemaakte opmerkingen. Aan de volgende uitingen gaat men reeds den geest der partij voelen.

Voor wit: „vrij zwak”; „Beter ware een tegen aanval”; „Nog was . . . . . te verkiezen”; „Weer maakt wit een dier positiefouten”; „Te laat”; „Een zwakke voortzetting”; „Misrekening”; enz.

Voor zwart: „Meester de Haas zet z'n eenmaal gevormde plan door”; „Een uitstekende voortzetting”; „Zwart profiteert uitstekend van Wit's minder goede voortzetting”; „Treedt actief op”; enz.

Taxatie's der in deze voorkomende standen: Het nadeel is momenteel aan de witte zijde”; „Heftig komen thans de zwarte krijgers opzetten”; „Nu bemerkt men hoe zwak de stelling van wit is, de energieke aanvallen van zijn tegenstander beletten

\*) Het Damspel 6e jaargang, bl. 73.

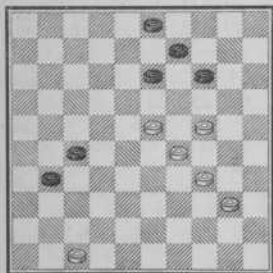
hem voortdurend zijn stand te herstellen"; „Zwart heeft belangrijk positievoordeel"; enz.

Bovenstaande opmerkingen kenschetsen duidelijk de partij tot aan den 50sten zet van zwart, toen men aan onderstaande stelling gekomen was.

Stand na den 50n zet.

J. de Haas, zwart.

Zwart: sch. op 3, 9, 13, 14,  
27, 31.



Wit: Sch. op 23, 24, 29,  
34, 40, 47.

Dr. A. Molimard, wit.

„Nu gebeurt er iets waar wij speciale aandacht voor vragen.

Dr. Molimard begaat een misrekening! Bij den 51n zet geeft hij met 23—19 zoo maar een schijf weg, en de partij gaat verloren.

Wij vonden het jammer voor de Haas, dat hij, die in deze geheele partij schitterend zijn

superioriteit bewees, nu door een blunder moest winnen."

En dan: „Zwart stond reeds zoo overwegend sterker, dat de partij toch voor hem... *remise* geworden zou zijn."

Haast niet te gelooven, maar toch waar.

De analysator zegt hier heel eenvoudig: (en er is geen woord onwaarheid bij) „Als volgt is de remise te bereiken:

47-41; 41-37; 37 : 28, 28-22,  
31-36, 27-32, 36—41, 41-47,  
22—17 of 40—35 *remise*."

\* \*

#### ANALYSE N. S. OP DEZE PARTIJ.

Wat zegt de lezer hier wel van?

Wit bezondigde zich steeds aan fouten, zwart wist er voorbeeldig partij van te trekken, en toch *remise!*

Is dat nu niet een duidelijk voorbeeld, dat er iets in het oude spel is dat niet deugt?

Laten we nu eens het verloop der partij zien, zooals het had kunnen gaan aan de hand der Nieuwe Speelwijze:



51. 47-41	31-36
52. 41-37	27-31
53. 37 : 26	36-41
54. 26-21	41-46
55. 34-30	—
Sterker dan 23-18 of 23-19	—
—	46 : 19
56. 40-35	—

De beste, om met 30-25 de dam te vangen.

Op 21-16 of 21-17 speelt zwart 19-28,

— 19-32

57. 21-16 —

Wit kan ook als volgt spelen en verliezen,

29-23, 24-19, 30 : 10, 10-19

32 : 16, 13 : 24, 9-14, 16-32 en wint.

— 13-18

58. 16-11 32-16

59. 11-6 —

Met 30-25 de dam nemen geeft verlies.

— 16-32

60. 6-1 —

De beste. Op 30-25 volgt 9-13 (verhindert dan 6-1 door 32-19).

Vervolgt wit dan met 20-24 of 35-30, speelt zwart resp. 32-23 en 32-19 en wint!

— 32-46

61. 1 : 5 9-14

62. 5 : 19 46 : 14

Stand :

Wit schijven op 24, 29, 30 en 35,

Zwart schijf op 3 en dam op 14.

Het spel wordt nu door zw. hoogst interessant gewonnen.

63. 30-25 3-9

64. 24-20 —

25-20 helpt niet,

14 : 25, 25-39 en wint !

24-19 A

14 : 25 25-39 en wint!

A 25-34, 34-30

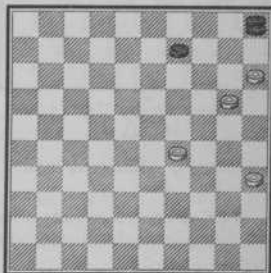
29-23, 23-19 en wint !

— 14-32

65. 20-15 32-28

66. 25-20 28-5

Stand na den 66en zet van zwart.



De winst wordt door zwart prachtig afgedwongen. Duidelijk wordt hier gedemonstreerd welk een groote kracht van de dam uitgaat in de „Nieuwe Speelwijze”.

Wit zou in bovenstaande

stelling kunnen offeren met  
20-14, hetgeen echter niet baat.

W. 20-14, 15-10, 10 : 19,

Z. 5 : 34, 9-14, 34-25,

19-13, 35-30, 30-24, 24-19,

25-14, 14-3, 3-25, 25-3.

19-14, 13-8,

3 : 20, 20-3 en wint!

67. 35-30 —

De beste. Op 29-24 speelt  
zwart 5-14, wit 35-30 en  
15-10, waarop zwart met 9-14  
antwoordt, gevolgd door  
39-25 met de variant, gelijk  
aan dien zet eerder is opge-  
merkt.

— 9-13!

Prachtig op tijd,

68. 30-24 —

Drie schijven offeren met  
20-14, zwart 5 : 25, 13-19,  
en 19-24, geeft aan zwart  
gewonnen spel.

— 5-19!

Brengt directe winst. Niet  
goed zou hier b.v. 5-28 zijn,  
waarmede wit door 29-23 re-  
mise maakt.

69. 29-23 —

Gedwongen. Andere zetten  
verliezen vlugger. B.v.

20-14, 24-20.

19 : 5, 13-19 gewonnen!

15-10, 20-15, 24-20, 20-14A,

19-5, 5-19, 19-5, 5-15,

15-10, 10-4

13-19, 19-24 gewonnen!

A. 29-24

5-19 gewonnen!

— 19 : 28

70. 24-19 28 : 25

71. 15-10 13-19

72. 10-4 —

Op 10-5 volgt 25-14.

— 19-24.

73. 4-18 24-30

Wit wil de zwarte schijf voor  
de lijn 1-45 trachten te hou-  
den, hetgeen echter niet ge-  
lukken zal.

74. 18-45 25-14

75. 45-7 14-28

76. 7-12 28-6!

Wij hadden gevoegelijk bij  
den 72n zet kunnen zetten „en  
zwart wint”, doch wilden hier  
het leerzame nog even aan-  
schouwelijk maken, hoe voor-  
zichtig en beleidvol zwart de  
tweede dam moet halen. Speelt  
hij hier nu b.v. 30-35, dan  
zou dit een groote blunder be-  
teekenen. Wit speelt dan naar  
45 of 1, zoodra zwart naar 50  
of 6 wil, en zwart komt niet  
meer op de tric-traclijn. Op  
vorige bladzijden hebben we  
dit reeds breedvoerig bespro-  
ken, maar kunnen eigenlijk niet  
genoeg hierop wijzen, wijl deze  
stand herhaaldelijk in het spel  
voorkomt, en zeer vele eind-

spelen, met deze stelling ten grondslag, opgebouwd kunnen worden.

77. 12-1 30-35!!

Gebruikt nu dezen reservezet.

78. 1-? 6-1 en wint.

Wij hopen met het plaatsen en bespreken van bovenstaande partij, die tot den laatsten zet in de hoogste spanning uitgevochten is, weer velen te winnen als liefhebbers der Nieuwe Speelwijze.

## De Nieuwe Speelwijze in de praktijk.

---

Eenige tijd terug is te Utrecht een hoogst interessante vierkamp gespeeld, met toepassing der Nieuwe Speelwijze.

Hierover schrijft de Utrechtsche damrubriek o.m. het volgende:

„Het zal onze lezers bekend zijn, dat deze regel doelt op den slag met de dammen, die elkaar ook horizontaal en verticaal mogen slaan, welke wijziging door den oud-wereldkampioen wordt voorgesteld.

Zou deze manier van partij-beeindigen reeds voor een kwart eeuw bekend zijn geweest, vermoedelijk hadden de spelers van thans niet beter geweten, en de Nieuwe Speelwijze reeds algemeen toegepast. Toendertijd ging het nog wel, om met een wijziging in het spel voor den dag te komen, omdat van een uniform reglement geen sprake was.

Zoo zien wij Constant Stams voor ongeveer dertig jaren in de Wereld-kroniek een rubriek openen, en daarin weergeven hoe hij wenscht, dat het damspel zal worden gespeeld. Hij doet de regels van „damrust“ en „damslag voor“ als mede eenige regels door van Embden in zijn boek „Verhandeling over het damspel“; uitgegeven in 1785“ genoemd, ook verdwijnen, en het dammend publiek neemt alleen maar nota van de manier waarop gespeeld moet worden, zich weinig bekommerende hoe er gespeeld was.

Enkele jaren later zien wij het zelfde gebeuren, als de „Groene Amsterdamer“ voor het damspel een wekelijksche ruimte afstaat, en de heer Broekkamp als redacteur meteen deze gelegenheid aangrijpt, om de toen heerschende notatie als afgedaan te beschouwen, en met de vooral in Frankrijk gebruikte noteermethode een aanvang te nemen. En bij wien is het toen opgekomen om tegen deze wijziging te protesteeren?

Weer na enkele jaren geven Broekkamp en Blankenaar hunne krachten aan een geheel nieuw damreglement, en verkeerden nog in de omstandigheid te decreeteeren wat zij wilden.

Ook achten wij de Nieuwe Speelwijze niet zoo ingrijpend als

b.v. voor ongeveer anderhalve eeuw, toen het dambord van vier en zestig ruiten op honderd ruiten werd gebracht, om niet eens te spreken van de wijzigingen, die te voren of te gelijk met de wijzigingen van het dambord gebracht werden in de manier van spelen.

De ontwerper van de Nieuwe Speelwijze is dan ook overtuigd, dat in de toekomst deze wijziging algemeen ingang zal vinden, vooral als men weet, welke verbetering ze brengt in het remisospel, en tot welke schoone eindspel-spelen zij zich voortdurend leent.

Natuurlijk zijn er nog vele dammers, die zich maar niet zoo voor de nieuwe richting gewonnen geven, en liever de kat eerst uit den boom kijken. Veelal pleegt men dan te zeggen, dat, om een juist oordeel van de waarde der Nieuwe Speelwijze te krijgen, men meer van de praktijk moet zien, en vooral de gespeelde partijen moet kunnen bestudeeren. Maar men vergeet daarbij, dat, om mooie gespeelde partijen en eindspelen te verkrijgen, er dan ook wedstrijden georganiseerd moeten worden, waarin de nieuwe speelwijze verplichtend wordt gesteld.

Deze wedstrijd is dan te Utrecht voor eenigen tijd gespeeld en wel tusschen vier eerste-klas spelers, te weten: F. Carlebur, H. J. Hilbers, H. Hoogland Jr. en E. van Rees. Een viertal dus dat er zijn mag, en waarvan met belangstelling de resultaten zijn tegemoet gezien.

Hoewel er achttien partijen zijn gespeeld, is het wel opmerkelijk dat er slechts twee remise-partijen bij waren, terwijl bij het oude spel meermalen een remisestelling zich zou hebben voorgedaan. En, dat deze wijziging het positie- noch het combinatie-spel stoort, bewijst wel dat lang niet in alle partijen de nieuwe speelwijze behoefde toegepast te worden.

Wij zullen zeven partijen geanalyseerd weergeven, waarin de N. S. tot haar recht is gebracht, en waaruit de dammers voldoende het schoone en diepgaande eindspel kunnen beschouwen dat in de Nieuwe Speelwijze ligt opgesloten.



## De Nieuwe Speelwijze.

### Partij No 1.

Herm. HOOGLAND Jr. (wit)

E. van REES (zwart)

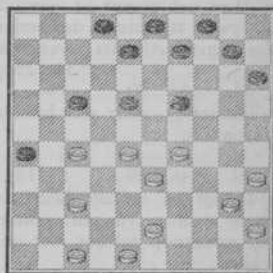
— Mei 1925 —

	wit		zwart		
1	33	28	18	23	
2	34	30	20	25	
3	40	34	17	21	
4	39	33	21	26	
5	34	29	25	: 34	
6	29	: 40	11	17	
7	44	39	17	21	
8	50	44	15	20	
9	40	34	10	15	
10	33	29	5	10	
11	29	: 18	13	: 33	
12	38	: 29	19	24	
13	43	38	24	: 33	
14	38	: 29	12	18	
15	32	27	21	: 32	
16	37	: 28	26	: 37	
17	41	: 32	7	12	
18	46	41	14	19	
19	41	37	19	24	
20	39	33	6	11	
21	42	38	11	17	
22	44	40	1	6	
23	49	43	17	22	
24	28	: 17	12	: 21	
25	36	31	21	26	
26	32	28	16	21	
27	37	32	26	: 37	
28	32	: 41	6	11	
29	41	37	21	26	

		wit		zwart	
30	38	32	11	17	
31	32	27	20	25	
32	29	: 20	25	: 14	
33	34	29	14	19	

Stand na den 33en zet van  
zwart.

Zwart.



Wit.

Tot dusver was het geen der spelers mogen gelukken, noemenswaard voordeel te behalen. Op een kleine uitzondering na — de randschijf 26 — is de stand volkomen gelijk. Trouwens in de geheele partij gaven beide spelers elkaar geen stroo-breedte toe. Van Rees speelde de opening perfect, en naar het

ons toeschijnt, wist hij in het begin het voordeel naar zijn zijde te doen overslaan. Bijzonder rijk aan combinaties was deze partij niet, en daarom is het wel eenigszins te begrijpen, dat zwart ook in dezen oogenschijnlijken gevaarloozen stand, geen gevaar duchtte, en onbewust, door den zet 14—19, precies in de kaart van wit trok.

34	37	31	26 : 37
35	47	41	37 : 46
36	27	21	46 : 34
37	21	5	—

Beiden hebben nu evenveel stukken, echter met dit verschil, dat zwart zijn dam in de handen der tegenpartij ziet overgaan.

—	34	25	—
---	----	----	---

38 43 39 —  
Natuurlijk, daar was het om begonnen.

—	25	43	—
39	48	39	8 13

Dreigt nu op zijn beurt de witte dam te vangen; echter, erg goedkoop zal het niet gelukken.

40	5	23	4 10
----	---	----	------

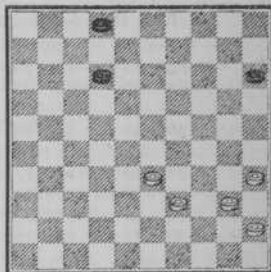
Voor zwart de eenige manier om er nog iets van te maken.

41	23	5	9 14
42	5	8	3 : 12

Het wordt nu weer een schijven-eindspel, waarbij wit echter twee schijven voor is. Evenwel zou het spel meer gevaar gaan opleveren, als zwart zijn kans schoon zag om met zijn schijf 12 de damlijn te bereiken,

waartegen wit schijnbaar toch maar heel weinig kan in brengen. Wij achten dergelijke posities voor de bestudeering der Nieuwe Speelwijze van zeer groot belang, en vinden het daarom niet ondienstig, van deze stelling nog een diagram te geven.

Zwart.



Wit.

Wit is niet minder dan twee— zegge twee schijven— voorgelopen, en toch gelooven wij, dat het slechts aan de N. S. te danken is, als hij de partij in zijn voordeel zal kunnen beëindigen. Want men is in de Oude Speelwijze met dergelijke stellingen er nog op geen stukken na van verzekerd, dat men weer niet in de reuze-remise-draaikolk verzeild raakt.

De liefhebber probeere het maar eens met een dergelijke stelling, zooals hier op het diagram staat aangegeven, dan zal

hij zeker ervaren hoe vele ettelijke malen wit het niet tot winst kan brengen, en hoe uiterst gering de kans — als die er is — om met de groote meerderheid van twee schijven, te kunnen zegevieren. En dan lette men tevens eens op, hoe in dit verdere partij-gedeelte de Nieuwe Speelwijze den speler, die in de partij twee schijven heeft weten voor te komen in staat stelt het spel op een natuurlijke en serieuze manier te beëindigen

43 33 28 12 17

Zooals gezegd, tracht zwart nog dam te halen, en wanneer dan de N. S. haar intrede doet, wordt het ook voor den numeriek sterker staande terdege uitkijken, wijl dit spel vele mogelijkheden biedt, tevens veel trucjes, listen en lagen scheidt, hetgeen den zwakker staande met recht doet zeggen: „wie dan niet sterk is moet maar slim zijn”.

Om dit alles te voorkomen, besloot wit tot de volgende voortzetting, welke zoo als men ziet in de oude speelwijze wederom tot een onverkwikkelijke remise zou voeren, maar in de N. S. een schitterende winststelling ontwikkelt!

44 28 22 17 : 28

45 39 33 28 : 39

46 40 34 39 : 30

47 35 : 24 —

Dit is de juiste methode om de partij snel te doen beslissen!

— 2 8  
48, 24 19 —

Men voelt duidelijk, dat de winst niet alleen komt omdat de witte schijf naar voren gedrongen is, doch bovenal, wijl ze twee schijven in bedwang houdt.

— 15 20  
49 45 40 8 12

Door met 20—24 te offeren, zou zwart er toch niet in slagen de damlijn te bereiken, daar wit dan precies op tijd op 46 kan gaan staan.

50 19 13 12 17

51 13 8 17 22

52 8 3 geeft op!

Vooraf met het oog op de Nieuwe Speelwijze een zeer interessante en leerzame partij.

#### Partij No 2. HILBERS—van REES

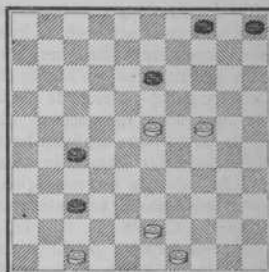
	(wit);	(zwart).
1	33 28	18 23
2	34 30	17 21
3	30 25	21 26
4	40 34	12 18
5	31 27	7 12
6	34 30	11 17
7	37 31	26 : 37
8	42 : 31	17 21
9	31 26	12 17
10	47 42	17 22
11	26 : 17	22 : 11
12	41 37	11 17
13	39 33	6 11
14	37 31	23 29
15	39 : 24	20 : 29



	(wit).	(zwart).
16	27 22	18 : 27
17	32 : 12	8 : 17
18	44 39	2 8
19	39 33	19 24
20	30 : 19	14 : 32
21	39 : 24	17 21
22	38 : 27	21 : 32
23	42 38	11 17
24	38 : 27	17 21
25	25 20	21 : 32
26	24 19	15 : 24
27	19 : 30	8 12
28	46 41	12 17
29	48 42	9 14
30	30 25	13 18
31	31 26	1 7
32	50 44	3 8
33	44 39	7 12
34	39 33	17 21
35	26 : 17	12 : 21
36	36 30	14 20
37	25 : 14	10 : 19
38	45 40	21 26
39	40 35	16 21
40	42 37	18 23
41	37 : 28	23 : 32
42	30 24	19 : 30
43	35 : 24	8 13
44	41 37	32 : 41
45	36 : 47	26 31
46	33 28	21 27
47	28 23	31 37

Stand na den 47en zet van  
zwart..

Zwart



Wit

Een levendige partij tot nog toe. Beide spelers geven elkaar geenstroobreedte toe. Van voordeel door een der beide partijen behaald is nagenoeg geen sprake. Het feit, dat de twee zwarte schijven op 27en 37 in verband met elkaar nog al naar voren gedrongen zijn, zou slechts als een weinig voordeel voor de zwarten aan te merken zijn. Dit is echter zoo miniem, dat er zelfs in de Nieuwe Speelwijze, van winst weinig of niets is te bespeuren. Tot dusverre hebben beide spelers correct gespeeld, en zou dus een remise-resultaat een alleszins eerlijk, en voor beide spelers bevredigend resultaat geven.

49 24 19 13 : 24

Wit besluit tot doorbreken

naar dam. In ieder geval bereikt hij hiermede, het eerst met een dam te kunnen manoeuvreeren.

50 23 18 27 31

Zwart op zijn beurt wacht er ook niet langer mee, en gaat naar dam.

51 18 12 31 36

52 12 7 37 41

53 7 2 4 10

Zwart inziende, dat hij schijf 24 toch weer moet afstaan, benut deze gelegenheid om zijn schijven naar voren te brengen.

Heel wijselijk plaatst hij z'n schijven aan den kant, wijl ze in dit eindspel daar het meest veilig staan.

54 2 : 35 10 15

55 35 : 44! —

Sterke zet. Het bezetten der triktraklijnen is in de Nieuwe Speelwijze van zeer groot belang.

— 41 46

Een belangrijk eindspel staat nu te wachten.

Van Rees meent hier een klein voordeel te bezitten, doordat z. i. de schijven 5 en 15 gesteund door het bezetten der langelij, beter op te brengen zijn, dan de witte schijven.

Het is natuurlijk volkomen begrijpelijk, dat genoemde speler dit voordeel, hoe gering ook, tracht uit te buiten. Wij blijven echter bij onze taxatie, dat het voordeel te gering is.

56 44 50! —

Weer sterk gespeeld. Wit is vast besloten, alleen door uiterst solide zetten, de remise af te dwingen, wetende dat in dergelijke eindspelen, de minst gewaagde onderneming, verlies ten gevolge kan hebben.

— 15 20

57 43 39 46 19

58 39 33 20 25

59 49 43 19 37

Hier had zwart door 19 : 30 en 25 : 14 of 5 : 14 de beide dammen kunnen afruilen. Het zou evenwel nadeel gegeven hebben.

Wit speculeerde nog even op het al te snel opkomen der schijven van zwart. Ware hier 25—30 gevolgd, dan zou 33—28 en 50 : 25 de partij beslist hebben.

60 50 45 25 30

61 43 38 30 35

62 45 1 —

Wit er van doordrongen, dat de tegenpartij niets tegen hem kan uitrichten, blijft de lijn 1-45 bezet houden.

— 37 14

63 1 45 5 10

64 45 1 10 15

65 1 45 15 20

66 45 1 20 25

Het is interessant den strijd te volgen. De zwarte partij zien we al nader komen, terwijl de aanvoerder der witten doelbewust de komende dingen afwacht. De lijn 1 45 gelijk een loopgraaf, waarover de

zwarten niet kunnen komen.

67 1 45 14 19

68 45 1 19 10

Zwart wil hierdoor een tempo winnen.

69 1 45 25 30

70 45 1 10 19

71 1 45 19 2

Stand na den 71en zet van zwart.

Zwart: 30, 35, 36; dam op 2

Wit: 33, 38, 47; Dam op 45

Zwart ziet in, dat zijn aanvallen vruchteloos zijn. Voor het laatst (voor de remise verklaring) wil hij het nog eens op een andere wijze beproeven.

72 33 28 2 16

73 38 33 16 11

Houdt de beide witte schijven hiermede in bedwang.

74 45 50 11 7

Als zwart de linie 1 45 zou kunnen veroveren, zou de weg tot overwinning gebaad zijn.

75 50 45!

Verjaagt de tegenpartij onmiddellijk uit de strategische linie.

— 7 11

76 45 1! remise!

Geeft zwart geen kans tot winst. Deze besluit dan ook hiermede de remise te accepteren. Een remise door beide spelers ten volle verdiend. Door het bezetten der lijn 1—45 had wit als het ware een yzer-linie gevormd, waar geen doorkomen aan was.

Van deze slotstelling drukken

we hier nog een diagram af, welke een duidelijk beeld geeft, dat de remise-stellingen in de Nieuwe Speelwijze dan ook werkelijk „gelijk spel” zijn.

Zwart



Wit

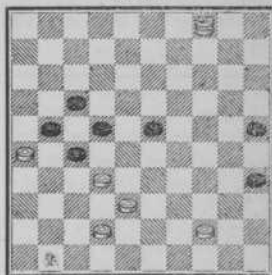
Partij No 3.

	van REES (wit);	Carlebur (zwart).
1	34 30	20 25
2	32 28	25 : 34
3	39 : 30	16 21
4	30 25	21 26
5	44 39	15 20
6	40 34	19 23
7	28 : 19	14 : 23
8	25 : 14	10 : 19
9	33 28	23 : 32
10	37 : 28	26 : 37
11	41 : 32	17 22
12	28 : 17	11 : 22
13	39 33	6 11
14	46 41	1 6
15	41 37	5 10
16	37 31	10 14

17	32	27	11	17
18	45	40	6	11
19	31	26	22 :	31
20	26 :	37	17	22
21	35	30	19	23
22	30	25	12	17
23	50	45	7	12
24	33	29	14	20
25	25 :	14	9 :	20
26	40	35	13	19
27	35	30	20	25
28	45	40	8	13
99	40	35	22	28
30	38	32	4	9
31	29	24	9	14
32	24	20	28	33
33	20 :	9	3 :	14
34	43	38	23	29
35	34 :	23	18 :	29
36	30	24	19 :	30
37	35 :	24	29 :	20
38	38 :	29	12	18
39	32	28	18	22
40	28	23	25	30
41	48	43	2	8
42	49	44	8	12
43	42	38	20	25
44	47	42	14	20
45	43	39	13	18
46	39	33	11	16
47	36	31	16	21
48	31	26	22	27
49	37	32	30	35
50	29	24	18 :	29
51	24 :	15	29	34
52	33	29	34 :	23
53	15	10	12	18
54	10	4	18	22

Stand na den 54en zet van zwart.

Zwart.



Wit.

Met den eersten oogopslag ziet men dat zwart hier 22-28 kan spelen en naar dam gaan en passant twee schijven medenemende. En toch speelde van Rees hier den onverklaarbaren zet 4—13, waarop onmiddellijk de zet 22-18 van zwart volgde.

Op onze vraag hoe hij toch tot dezen onbegrijpelijken zet was gekomen, gaf hij een antwoord, dat wij na het afspelen der partij daaronder laten volgen.

55 4 13?? 22 28  
56 13 : 36 28 : 48

Zwart is nu twee schijven voor, en winnen is slechts een kwestie van tijd

57 36 41 23 29  
58 41 46 48 30  
59 46 10 —

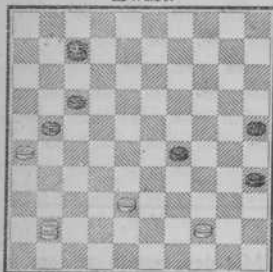
Deze achtervolging van de

zwarte dam door de witten loopt op niets uit.

— 30 2  
60 10 41 2 7

Stand na den 60en zet van zwart.

Zwart.



Wit.

61 41 28 7 16!  
62 28 : 6 (gedw.) 29 34!  
63 26 : 17 16 : 40  
64 17 12 —

In de oude speelwijze zou deze partij toch nog op remise uitloopen. Wij laten het echter aan het oordeel der dammers over, of hier 1—1 (remise) billijk zou zijn.

— 40 45  
65 6 1 45 50

Zwart behandelt het eindspel zeer sterk.

66 12 7 (gedw.) 25 30!  
67 geeft op.

Op 7—2 ware natuurlijk 50—45 en 45 : 5 gevolgd.

★ ★

## ANTWOORD VAN DEN HEER VAN REES

(Zie na den 54en zet onder het diagram.)

„Hoe het nu feitelijk kwam, dat ik 4 13 speelde? Ik weet het niet, maar het is gebeurd.”

Ik wil U echter van uit dien stand eens 'n andere spelgang laten zien.

55 44 39 —

Lijkt niet sterk, doch is dit inderdaad ten zeerste.

— 22 28

56. 4 : 36 28 : 48

57. 36 41 48 : 34 of 30

58. 41 : 6 —

Slaat over ruit 14 via ruit 44. of over 10 via 50 naar 6!

Zwart kan nu niet 21 27, daar 6 1 dan volgt.

— 35 40

59. 26 : 17 40 44

60. 17 11 44 50

Op 44—49 volgt 6—1 enz.

61. 11 7 25 30

62. 7 1 —

Op 7-2 zou zwart met 50-45 en 45 : 47 volgen.

— 50 45

6—39 en wint!

★ ★

Nu nog een andere variant van uit de diagramstelling, bij den 54en zet van zwart.

55. 44 39 35 40?

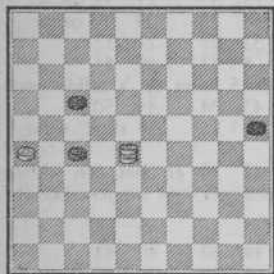
56. 39 34 40 : 29

57. 38 33 27 : 47 A

58. 4 : 16 29 : 38

59. 16 : 49 wint!  
 A — 29 : 47  
 58. 4 13 27 : 38  
 59. 13 : 19 21 27  
 60. 19 28 —  
 Stand na den 60en zet van wit

Zwart.



Wit.

60. — 25 30 a.b.  
 61. 28 : 11 27 32  
 62. 11 44 30 35  
 en nu moet zwart altijd schijf  
 32 offeren, want 30-34 kan niet  
 wijl zwart dan de damlijn niet  
 meer bereikt, zie maar:

44—50 50—45  
 30—34 32—37 34—39  
 45—50 50—28!  
 39—43 37—42

w. 28—50 en wint!

Aangetoond is dus dat zw. 30-35 moet spelen, waarop volgt:

63. 44 50 32 37  
 64. 50 28 35 40

37—42 baat niet, want dan  
 volgt w. 28—50, en schijf 26  
 wordt dam.

.. .. 26 : 17 17—12  
 a. 17—21 27—31  
 en wint door de tweede dam.  
 Tenslotte bleef zwart nog  
 over:

.. .. 28 : 11 11—38  
 b. 17—22 27—32 32—37  
 39—28 28—50  
 37—42

Nu is zwart gedwongen, om  
 met 25 naar 30 te gaan, waarop  
 wit met schijf 26 naar dam loopt  
 en wint!

65. 28 : 46 40—44  
 66. 26—21 44—50  
 67. 46—23 50—39 of 11  
 68. 23—45 39 of 11—50  
 69. 21—16

en zwart kan niet beletten, dat  
 wit een tweeden dam haalt  
 en wint!

\*  
\*  
\*

Zetten wij nu nog eenmaal  
 de diagramstelling bij den 54en  
 zet van zwart op het bord, dan  
 zien we dat na het door ons  
 aangetoonde, slechts het vol-  
 gende overblijft.

55 44 39 25 30  
 56 4 13 —

Hier heeft zwart de volgen-  
 de antwoorden: 23-29 of 22-28  
 of 27-31 welke wij achtereen-  
 volgens nog zullen afwerken.

Eerst spelen wij 23 29

.. .. 42 : 37 13 : 36 wint!  
 23—29 27 31 (gedw.)

Nu spelen wij 22 28  
 .. .. 13 : 36 36—41 41 : 6  
 22—28 28 : 48 48 : 34 35—40

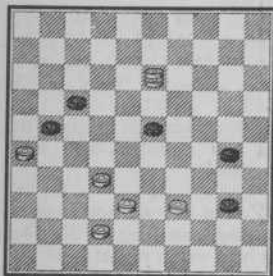
26 : 17 6-1 38-32 en wint!  
 40-44 30-35(a)  
 a. op z 44-49 of 50 volgt:  
 w 17-11 of 1-6 en wint!

Nu spelen wij 27-31

" " 27 31  
 13 : 36 35 40  
 36 13

Stand na 36-13 van wit.

Zwart.



Wit.

Zwart heeft nu drie voortzettingen.

A 40-45, B 30-35 en C 30-34

A " " 13 : 35

40-45, 23-28 gdw. want  
 op 45-50 volgt: w. 35-19,  
 z. 50:48, w. 19:11!

32 : 23 45 50

35 19 50 : 22

19 5 en wit wint gemakkelijk.

Leuk is het volgende:

W. " " 23-19 19-14

Z. 21-27? 22-9? 9 : 20

42-37 en 26 : 37! —

B 30 35

39 34! 40 : 29

13 8 29 34 gdw.

38 33 34 40 gdw.

32 27 21 : 32

8 : 43 40 44

(40-45 komt op 't zelfde neer)

43 34 44 50

34 : 1 50 slaat, waar

ook?

42 38 en met een weinig  
 goed spel wint wit gemakkelijk!

C — 30 34

39 : 30 40 44

13 36 44 50

vrijwel gdw.

36 41 50 45

Op 50-22 volgt: wit 38-33,  
 32 27 en 41:45!

41 46 23 29 gdw.

want op 45-50 volgde w 38-33  
 en 46:45!

32 28 29 34(×)

Dit offer is thans gedwongen.

30 : 39 45 ?

en wit wint gemakkelijk!

(×) Zwart had niets anders dan  
 29-34, want 21-27 kon niet,  
 wegens w. 38-33, z. 29 : 47,  
 w. 46:3!

En 45-50 ging ook niet,  
 door w. 38-32, z. 50:22,  
 w. 30-24, z. 29:20, w. 32-28,  
 z. 22:47, w. 46:11 en wint!

Wij meende goed te doen,  
 deze schitterende analyse afzon-

derlijk te plaatsens, om de diepgaande studie die hier in zit, beter te doen uitkomen.

In welk eindspel, in de oude speelwijze gespeeld, vindt men zoo'n schoone en diepberekende afwikkeling terrug?

Alleen de Nieuwe Speelwijze kan dit aan bieden!!

(de schrijver).

Partij No. 4.

Carlebur (wit) Hilbers (zwart)

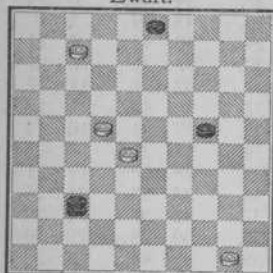
1.	32	28	19	24
2.	37	32	14	19
3.	41	37	18	23
4.	34	30	17	21
5.	31	27	10	14
6.	37	31	21	26
7.	30	25	26	37
8.	42	: 31	11	17
9.	47	42	4	10
10.	33	29	24	: 22
11.	27	: 29	20	24
12.	29	: 20	15	: 24
13.	39	33	12	18
14.	44	39	18	23
15.	31	27	17	21
16.	23	28	7	12
17.	46	41	21	26
18.	41	37	1	7
19.	39	33	12	18
20.	50	44	10	15
21.	44	39	14	20
22.	25	: 14	9	: 20
23.	40	34	24	29
24.	33	: 24	20	: 40

25.	45	: 34	15	20
26.	39	33	7	12
27.	34	30	20	24
28.	43	39	2	7
29.	49	43	7	11
30.	37	31	26	: 37
31.	42	: 31	11	17
32.	48	42	5	10
33.	39	34	10	14
34.	43	39	17	22
35.	28	: 17	12	: 21
36.	33	28	21	26
37.	42	37	24	29
38.	30	25	29	: 40
39.	35	: 44	14	20
40.	25	: 14	19	: 10
41.	23	: 19	13	: 24
42.	32	28	6	11
43.	38	33	10	14
44.	44	40	8	13
45.	27	22	18	: 27
46.	31	: 22	11	17
47.	22	: 11	16	: 7
48.	36	31	24	30
49.	31	27	30	35
50.	27	22	35	: 44
51.	39	: 50	14	19
52.	33	29	7	12
53.	29	23	19	24
54.	23	19	26	31
55.	19	: 17	31	: 42
56.	17	11	42	47
57.	11	7	48	37



Stand na den 57en zet van Z.

Zwart.



Wit.

Nu komt de Nieuwe Speelwijze in volle actie. In de Oude Speelwijze zouden de beide spelers in een dergelijke stelling elkander de van ouds bekende remise-knik gegeven hebben; nu echter staat hier nog een schoone strijd te wachten. In ieder geval wordt nu aan wit de gelegenheid geboden, om het voordeel, dat hij op werkelijk bekwame wijze heeft weten te verkrijgen, te trachten in winst om te zetten.

Zwart is zich goed bewust, dat zijn nadeel van stand van dien aard is, dat hij zich met de remise verheugen mag; daarom is de laatste zet zoo aardig gespeeld, want Wit moet nu terdege oppassen, daar anders de remise door zwart onmiddellijk behaald wordt.

58 7 11 — —

Wit doorziet zwarts plannen.

Op 7-2 ware gevolgd: z. 37:5, w. 2:30, z. 3-8, w. 30:2, z. 5:11, met een zekere remise voor zwart, waarbij wit nog voorzichtig moet spelen. Want gesteld dat wit nu vervolgt met 22-17, dan zw. 1-7; wit 50-45?, zwart 7-1 en wint!

— — 37:5

59 22 17 — —

Wit heeft nu wel schijf 28 moeten prijsgeven, maar benut deze vrije zetten dan ook om een tweede dam te verkrijgen.

— — 24 30

60 17 11 30 35

61 11 6 5 46

Zwart meent nu, dat wit hem niets meer maken kan. Deze laatste heeft evenwel een andere taxatie van dit eindspel.

62, 1 45 46 5

63. 6 1 5 46

Zwart blijft een afwachter houding aannemen, terwijl wit nu, na zijn tweede dam gehaald te hebben, een winststelling tracht te forceeren.

64. 50 44 —

Maakt nu zijn derde stuk slagvaardig. Men lette eens op hoe prachtig wit deze schijf weet op te brengen.

— — 46 5

65. 45 50 —

Magnifiek gespeeld. Nu dwingt wit zwart, dat hij zijn dam aan den rand zet, wijl anders 44—40 volgt.

— 5 46

Gedwongen. Ook op 3—8 of 9 ware 44—40 gevolgd, waarna zwart na 50 : 3 of 4 van wit, met zijn dam moet slaan en verliest.

66. 44 39 —

Wederom fijn gespeeld. Van dit eindspel is door iederen liefhebber te genieten. Waar zijn in de oude speelwijze dergelijke eindspelen te vinden? Nu dreigt wit met 1—40.

— 46 5

Wel gedwongen, maar het kan toch even. Wit zou nu door 1—23 geen winst halen, maar slechts remise verkrijgen.

67. 1 45 5 46 gedw.

68. 39 33 46 14

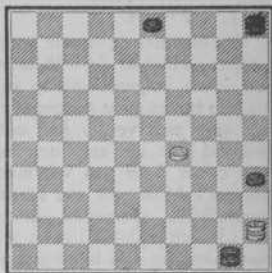
Hier doet zich voor het eerst weer een moment voor, dat zwart los kan gaan staan. Lang duurt het echter niet, want wit heeft met den volgenden zet hier weer een probaat middel tegen.

69. 33 29 14 5

Moet wel. Zwart moet bij zulk een sterk tegenspel, waarbij hem schier iederen zet afgedwongen wordt, zich als in boeien geslagen gevoelen.

Stand na 14—5 van zwart.

Zwart.



Wit.

Zeer critiek! Op geniale wijze wil wit hier de winst vinden. Deze eindstelling doet aan de beroemde eindspelen van meesters problemisten denken, terwijl deze stelling geen fantasie, maar geheel praktisch partij-spel is.

70. 45 34! —

De klap op den vuurpijl! Nu zal zwart gedwongen worden met de schijf te gaan spelen, daar 5—46 nu niet meer opgaat, wijl wit dan zou vervolgen met 34—48 en 50 : 46!

— 5—46

Hier durft zwart toch dezen zet te spelen. Hilbers had naar hij meende alles prachtig doorrekend. Hij hoopte dat wit hier toe zou overgaan; vermeenen de het volgende blijspel(?) dan te kunnen bewerkstelligen:

34—48 50; 48 48—39 39—50  
46: 49 35—40 40—45 3—9  
en wit moet komen!

71. 29—24.

Wit laat hier de directe winst glijpen, Hij had 34—48 moeten laten volgen, waarop zoo als hier boven staat aangegeven het spel zich verder had ontwikkeld tot en met den zet van zwart 3—9 „en wit moet komen”. Maar wit zou hierna gemoedelijk spelen 29—23, z. 9—13, wit 50—28!!, en wit zou thans op zijn beurt gezegd hebben: „en zwart moet komen”! Zwart had dan ook niet anders als 45—50, W. 28—6!, z. 13—19 gedw., w. 23. : 14 en wint!

Wit liet evenwel de winststelling niet los met den zet 29—24, en had dan ook zijn aandacht meer op de volgende afwikkeling geconcentreerd.

— 46—5

Op 3—8 of 9 ware gevolgd:  
34—23, 50 : 2 en wint!

72. 24—20,

Deze schijf komt van ruit 50. Zeiden wij bij den 64en zet te veel aangaande het keurige opbrengen van dit stuk?

— 5—46  
73. 20—15 —

Doelbewust maakt wit den winststand klaar.

— 46—5

74. 34—29 —

Zwart kan nu met zijn dam

nergens een veilige haven meer vinden.

— 35—40

Zwart voelt zich genoopt te offeren, zelfs van dit kostelijk stuk, hetgeen wit hem meesterlijk wist af te dwingen.

75. 29: 45 5—46

76. 50—39! —

Dreigt 15—10 en 39—25.

— 47—5 gedw.

77. 39—34,

De genadeslag! Zwart kan niets meer spelen en geeft zich dan ook gewonnen. Wit is paraat om 15—10 te spelen, om de dam op te vangen; en wil zwart dit ontwijken, door de dam weg te zetten, dan volgt 15—10, 34—25 en 45 : 5!

Het is zeker overbodig de damliefhebbers het naspelen van deze serieuze partij, vooral in haar eindspel aan te bevelen.

#### Partij No. 5.

VAN REES (wit)

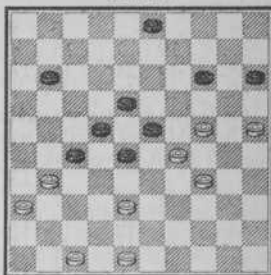
HOOGLAND (zwart)

1.	34	30	20	25
2.	32	28	25	34
3.	39	30	16	21
4.	37	32	21	26
5.	41	37	11	16
6.	44	39	6	11
7.	30	25	19	24
8.	39	34	24	30
9.	35	24	14	20
10.	25	14	10	39

11.	33 : 44	1	6
12.	40 34	5	10
13.	45 40	10	14
14.	40 35	13	19
15.	34 30	8	13
16.	43 39	2	8
17.	49 43	15	20
18.	30 24	20 ; 29	
19.	28 23	19 : 28	
20.	32 : 34	18	23
21.	44 40	12	18
22.	50 45	7	12
23.	31 27	24	19
24.	34 29	23 : 34	
25.	40 : 29	17	21
26.	27 22	18 : 27	
27.	29 23	19 : 28	
28.	37 31	26 : 37	
29.	42 : 33	21	27
30.	33 29	12	18
31.	46 41	11	17
32.	39 33	6	11
33.	41 37	13	19
34.	43 39	8	13
35.	39 34	19	23
36.	35 30	17	22
37.	37 31	9	14
38.	38 32	27 : 38	
39.	33 : 42	16	21
40.	45 40	21	27
41.	42 38	23	28
42.	30 25	4	10
43.	40 35	13	19
44.	35 30	19	23
45.	30 24	10	15

Stand na den 45en van zwart.

Zwart.



Wit.

Er zou over de opening en de partij tot hiertoe gespeeld, heel wat te zeggen zijn, maar ter wille van een ruimere bespreking over het eindspel, dat in deze partij voorkomt, willen wij hierover zwijgen.

De stand, zooals hij nu bij den 45en zet ontstaan is, is er een waarin zwart het betere spel heeft. Wit heeft in het verloop der partij, zooals de nauwkeurige na-speler wel opgemerkt zal hebben, nog al eens afgeruild, met het gevolg, dat zijn schijven nu vrijwel zonder verband op het bord staan. Bovendien heeft zwart met de schijven 27 en 28 het centrum sterk bezet.

46. 24 19 —

Wit's doel hiermede ligt voor de hand. In de eerste plaats wil hij hiermede zwart's langen vleu-

gel verzwakken, en verder denkt hij door afruilen zich het snelst te kunnen herstellen.

46.	—	3	9
47.	19 : 10	15 :	4
48.	49 24	11	17
49.	47 41	—	

De laatste zet van wit vinden wij bepaald zwak. Sterker ware hier 25-20 en vervolgens 20-15

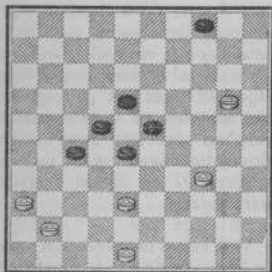
	—	9	13
50.	24 20	17	21
51.	31 26	13	19
52.	26 : 17	22 :	11
53.	34 30	11	17
54.	30 24		

Het is duidelijk dat wit, die beduidend zwakker staat, thans in het zooveel mogelijk afruilen zijn heil zoekt.

	—	19 : 30
55.	25 : 34	17 22

Stand na den 55en zet van zwart

Zwart.



Wit.

56. 48 43 —

Wanneer men de partij hier aandachtig beschouwt, dan komt men spoedig tot de conclusie, dat wit vrijwel verloren staat.

Oogenschijnlijk lijkt 48-43 hier minder sterk, doch in werkelijkheid heeft wit wel slechtere, maar geen betere voortzetting.

Op 41-37 zou zwart natuurlijk met 27-22 afruilen en vervolgens naar 33 gaan.

48-42 en 34-30 zou direct een schijf verlies bezorgen door resp. 28-32 en 32-38 van zwart.

Beschouwen we nu het spelverloop eens, indien wit met 20-14 had vervolgd :

W	20-14	36:27	41-36
Z.	27-31	22:31	31-37

38-32	36:47	34-30	30-24
37-41	28:37	18-22	22-27

24-20	20-15	15-10A
27-31	31-36	4:15

14-9 9-3  
37-41 41-46 en wint door overmacht!

Aardig is, dat nu het loopje van de dam op 12, 17, 21 en dan op 26 niet opgaat, wijl zwart dan de dam opvangt door 46-41 te spelen en daarna met 41 naar 44 te slaan.

A. Stand bij A.

Zwart. 4, 23, 36, 37

Wit 14, 15, 47, 43

Wit kan hier ook vervolgen met 4-10, hetgeen het volgende interessante spel geeft:

w. 14-10 48-43 43-39

z. 37-41 41-46 23-28

w. 39-34 34-29

z. 28-32 32-37

10-5 5:41

4-9 46:45 en wint!

Zonder de Nieuwe Speelwijze zouden dergelijke pracht-varianten niet mogelijk zijn.

Zetten wij nu den stand van het diagram na den 55en zet van zwart weer op.

56. 48 43 27 31

57. 36:27 22:31

58. 41 36 31 37

59. 43 39 28 32

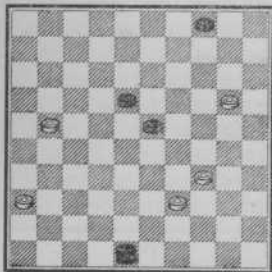
De doorbraak is er!

60. 38:27 37 42

61. 27 21 42 48!

Stand na 61en zet van zw.

Zwart.



Wit.

Het ziet er nu voor wit zeer hachelijk uit. Zwart dreigt de partij door 23-29 te beëindigen, waartegen voorloopig alleen de volgende zet verhoeding brengt:

62. 21 17 4 10!

De winnende zet! Wit geeft dan ook de partij gewonnen. 20-15 faalt, omdat zwart dan laat volgen: 48-26 en 26:5!

Een aardige variant, zeer zeker de moeite van naspelen waard, had het gegeven, indien wit zich nog met het offer 29-14 aan den laatsten stroohalm vastgeklemd had.

W. 20-14 17-11 11-7

Z. 10:19 18-22 22-27

39-33 a. b. 7-1 c. 1-45

48:30 30-48 19-23

45:31 33-29 29-23 23-18

48:26 26-42 42-37 37-26

18-13 36-31 31-27

26-12 12-17 17-26

27-22 gedw. 22-18

26-21 21-3 wint!

Stand bij a.

zwart: 19, 23, 27 en dam op 48

wit: 7, 34, 36 en 39

a. Op 7-1 volgt z. 48-26, 19-23, 26:48 en wint op gelijke wijze, als in de hoofdvariant is aangegeven.

b. Op 7-2 volgt: z. 19-24, en 34-29 wint!

c. Bij offeren van nog meer

witte schijven, moet zwart toch door overmacht winnen!

Vooraf in verband met de Nieuwe Speelwijze, is hier wederom een levendig eindspel aangegeven.

## Partij No 6.

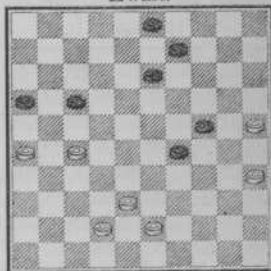
## HILBERS—VAN REES

	(wit);	(zwart).
1	33 28	18 23
2	34 30	17 21
3	40 34	21 26
4	30 25	12 18
5	31 27	7 12
6	34 30	11 17
7	39 33	17 21
8	44 40	12 17
9	40 34	17 22
10	28 : 17	21 : 12
11	34 29	23 : 34
12	30 : 39	1 7
13	50 44	7 11
14	44 40	20 24
15	40 34	24 30
16	35 : 24	19 : 30
17	32 28	14 19
18	27 22	18 : 27
19	37 31	26 : 37
20	41 : 21	16 : 27
21	28 23	19 : 28
22	33 : 31	10 14
23	46 41	13 18
24	41 37	9 13
25	38 33	4 9
26	42 38	14 19
27	34 29	30 35
28	45 40	35 : 44
29	49 : 40	2 7

	(wit).	(zwart).
30	29 24	19 : 30
31	25 : 34	5 10
32	40 35	10 14
33	47 42	11 17
34	37 32	14 19
35	31 27	6 11
36	34 30	11 16
37	30 25	18 23
38	39 34	12 18
39	36 31	17 22
40	31 26	22 : 31
41	26 : 37	7 12
42	37 31	12 17
43	31 26	17 22
44	33 28	22 : 33
45	38 : 29	19 24
46	29 : 20	15 : 24
47	43 : 38	8 12
48	32 27	23 29
49	34 : 23	18 : 29
50	48 43	12 17

Stand na den 50en zet van zwart.

Zwart.



Wit.

Na een zuiver positie-spel.

waarbij beide partijen elkander weinig toegeven is het tot bovenstaande stelling gekomen. Zwart weet door handig afruilen meer naar voren en in het centrum te komen, een voordeeltje dat in de Nieuwe Speelwijze tot uiting kan komen.

Nu wij het eindspel beginnen te naderen, zullen we hier en daar eenige opmerkingen maken. De heer van Rees was zoo welwillend ons een uitvoerige analyse van dit belangwekkende eindspel te geven. Het loont volkomen de moeite hem in zijn interessante spelstudies te volgen

51. 42 37 17 22

Wederom een sterke afruil, waardoor wit belet wordt op 32 te spelen, daar dan z. 22—27 zou volgen.

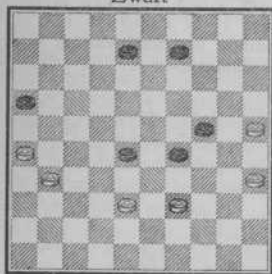
52 27 : 18 13 : 22

53 43 39 3 8!

54 37 31 22 28

Stand na 54<sup>ten</sup> zet van zw.

Zwart



Wit

55 39 34!

De beste. Op 38-32 komt wit in het nadeel, zooals b.v. de volgende variant aangeeft:

38	32?	28 : 37
31 : 42		8 12
42 37		12 18
37 32		18 23
39 34		29 : 40
35 : 44		24 29
44 40		9 14
40 35		29 34
35 30		34 39
30 24		39 44
32 28		— —

Wit wordt tot dit offer gedwongen, want op W, 24-19, zou Zwart met 14-20, 16-21, 44-49. 49:25 volgen!

Ook geeft 31-27 slecht spel, wegens:

31—27?	39—34(a)	35 : 44
9—14	29 : 40	24—29
44—39	26—21	
8—12	28—32! enz.	

(a) Op 26—21 komt z. 8—12, w. 39—34 z. 29 : 40, 28—32, 32—37 enz.!

55	— —	29 : 40
56	35 : 44	24 29
57	44 39	28 33?

Hier had zwart 9-14 moeten spelen, daarbij vervallende in een variant, bij den 55<sup>en</sup> zet aangegeven. Dit offer maakt het eindspel er echter niet minder spannend om.

58	39 : 38	29 34
59	28 23	8 13
60	38 32	— —



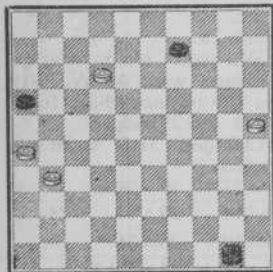
De snelste weg naar de remise, want speelt wit zijn schijf naar 33, dan volgt verlies.

Voor den amateur iets om eens uit te pluizen.

60	—	—	34	39
61	32	27	39	44
62	23	18	13 : 22	
63	27	: 18	44	50
64	18	12		

Stand na den 64en zet van W.

Zwart



Wit.

De tekstzet getuigt van zeer goed doorzicht in het eindspel, want wit kwam hier voor een moeilijke keus te staan, tusschen 18-12 en 25-20.

Waarom laatstgenoemde zet verkeerd is, moge blijken uit de volgende schitterende varianten.

25—20?	20—15(a)	31—27
50—45	45 : 12	9—14
27—22		

12—1 en wint!

(a) Laat wit niet slaan maar speelt hij 18 13, dan volgt:

18—13    20—14    14—9

9 : 18    45—23    23—5

31—27    27—22    22—17

18—23    23—29    5—28

w. 9-4, met verloren spel, door z. 28-1 enz.

In plaats van laatst genoemden zet w. 17-12, geeft onmiddellijk verlies door z. 28-23, 23-1!

In alle opzichten zijn deze varianten een studie overwaard. Terwijl in de oude speelwijze de partij reeds lang als remise gedoodverfd is, blijft het hier voor wit nog flink uitkijken om de partij tot een bevredigend resultaat te kunnen brengen.

64 — — 50 11

Met z. 50-17 en 16 : 30 geeft remise, want zwart komt net te laat om wit van dam te houden.

65 31 27 — —

Het is interessant om na te gaan, dat nu 25-20 foutief is, want zwart zou dan winnen door 11-17 en 16 : 36. Een bijzondere leerzame variant voor de dam-amateurs!

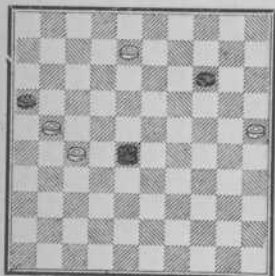
65 — — 9 14

66 26 21 11 6

67 12 8 6 28

Stand na den 67en zet van Zwart.

Zwart.



Wit.

Dreigt bij damhalen, met 14-20 en 28 : 1!

68 21 17? — —

Hier had wit 25-20 en 8-2 moeten spelen, waardoor het nog lang niet zeker is, of zw. nog voordeel weet te behalen. Het is dan ook jammer, dat wit hier een groote kans op remise laat slippen. Deze schitterend gespeelde partij, waarin talrijke spannende momenten el-kander onophoudelijk afwisselen had een beter slot verdiend.

Op vernuftige wijze heeft wit de talloze klippen weten te omzeilen, doch strandt nu op het laatste moment

68 — — 28 : 11

69 8 3gedw. 11 50

70 3 : 20 50 : 10

71 27 22 10 14

Wit strijkt de vlag, en terecht, want op 22-18 komt 14-3, en op 22-17, z. 16-21 en 14-3.!

Merkwaardig is ten slotte nog de volgende variant, indien wit bij den 71en zet 25-20, inplaatst van 27-22 speelt:

25—20	20—15	27—22
10—28	28—14	16—21
22—18	18—12	12—7(a)
21—27	14—23	23 : 1
15—10		
27—32		

en zwart krijgt nu een tweede dam er bij met winst!

(a) w 12-8 kan niet, door zw. 23-5!

Partij No 7.

HOOGLAND (wit):

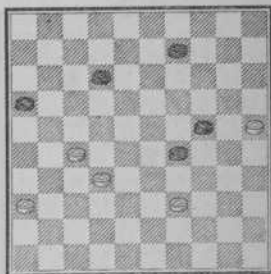
HILBERS (zwart).

	wit	zwart
1	33 28	17 21
2	31 26	20 24
3	26 : 17	11 : 33
4	38 : 20	15 : 24
5	32 28	16 21
6	34 30	6 11
7	39 33	11 17
8	44 39	18 22
9	50 44	13 18
10	30 25	1 6
11	42 38	6 11
12	47 42	9 13
13	37 32	11 16
14	41 37	4 9

	Wit	Zwart
15	40 34	24 30
16	35 : 24	19 : 30
17	34 29	30 35
18	45 40	21 27
19	32 : 21	17 : 26
20	28 : 17	12 : 21
21	40 34	7 12
22	38 32	12 17
23	43 38	17 22
24	44 40	35 : 44
25	49 : 40	22 27
26	29 24	14 19
27	40 35	19 : 30
28	35 : 24	9 14
29	34 29	10 15
30	37 31	26 : 28
31	33 : 31	15 20
32	24 : 15	5 10
33	15 : 4	18 22
34	4 : 27	21 : 23
35	48 43	8 13
36	43 39	13 19
37	42 38	19 24
38	31 27	14 19
39	38 32	23 29
40	39 33	29 : 38
41	32 : 43	24 29
42	43 39	2 8
43	46 41	8 12
44	41 37	19 24
45	37 32	3 9

Stand na den 45en zet van zwart.

Zwart.



Wit.

Een bijzonder levendige partij, waar wel bij iederen zet iets te zeggen zou zijn. Wij zullen ons echter tot slechts enkele algemeene opmerkingen bepalen.

In de opening mocht het beide spelers niet gelukken noemenswaard voordeel te behalen. Wel had het er al den schijn van, dat wit door op 24 te gaan een geduchten aanval zou ondernemen, maar hiertegenover stelde zwart een zeer vooruitgedrongen aanvalsstelling, met zijn schijven 21, 26 en 27.

Het middenspel werd door Hilbers meesterlijk behandeld en vooral zijn 29e zet was er een van diepe berekening. Hier toch was wit vrijwel gedwongen, tot de twee om twee met 37—31 (30en zet) over te gaan,

waarop hij onmiddellijk de vier om vier liet volgen, waardoor zijn tegenstander danig in het nauw werd gebracht. Het werd nu voor Hoogland „alle hens aan dek”, en verdedigen en redden wat er nog te redden was.

Hierna treedt een stadium in, waarin naar het ons toeschijnt, zwart doortastender had kunnen optreden.

Nochtans heeft Hilbers de leiding, en zal Hoogland met een gelijk spel zich zeer gelukkig mogen achten.

46 27—22 —

Met de bedoeling het sterk opkomen van 12 naar 23 te beletten.

— 9—13

Om schijf 9 naar 19 te brengen, en den afriul 24—30 voor te bereiden.

47. 36—31 gedw. 13—19

48. 31—27 29—34

Fout; veel sterker ware hier de afriul 12—17 en 16 : 7 geweest.

49 39 : 30 24 : 35

50 25—20 —

Natuurlijk. Zwart heeft de tegenpartij weer „lucht” gegeven.

— 19—24

Een gewaagde onderneming. Zwart houdt hierdoor de tegenpartij nog wel even van dam af, doch zulks beletten zal moeilijk meer gaan. Zwart onderschat hier wel eenigszins het

materieel nadeel in de N. S. Belangwekkend is het eens na te gaan, als zwart hier direct doorgelopen was naar de damlijn op 49, gevolgd door den sterken zet 19—23.

51 20 : 29 35 40

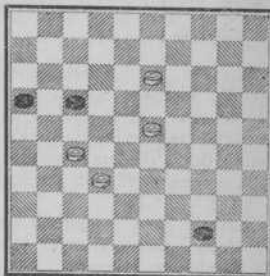
52 29 23 40 45

53 22 18 12 17

54 18 13 —

Stand na 54en zet van wit.

Zwart.



Wit.

44 49?

Zwart had hier remise kunnen maken door het offer 17—22.

w. " " 27 : 18 32—28

z. 17—22 44—49 49—44

23—19 19—14 14— 9 18—12

44 : 17 17—28 28— 5 5 —23

12— 8 8— 3! 9— 4 remise!

23— 5 5 : 19

55 32 28 49 : 21

56 13 9 21 49

Deze voortzetting is bepaald zwak te noemen. De positie is thans zoo, dat zwart beslist niet behoeft te verliezen. Alleen moet hij trachten te beletten, dat wit er geen tweede dam bij haalt, want twee dammen in de Nieuwe Speelwijze ontwikkelen een enorme kracht. Daarom ware het nu veel beter geweest 21-26 te spelen (wit 9-4), om daarna op 37 te gaan, en door het bezet houden der lange lijn, het verder gaan der witte schijven te beletten.

57 9 4 17 21

Nog te weinig bekendheid met de Nieuwe Speelwijze is als oorzaak aan te merken, dat zwart hier telkens niet de sterkste zetten doet. Anders ware hier tott zeer zeker 49-35 gevolgd.

58 23 19

Aarzelt geen oogenblik om deze schijf meer en meer naar de damlijn te brengen.

— 49 35

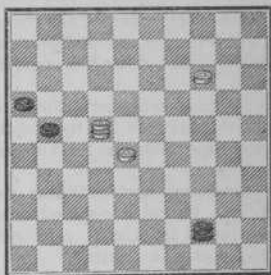
Juist een zet te laat.

59 19 14 35 44

60 4 22 —

Stand na den 60en zet van wit.

Zwart.



Wit.

— 21-27

Zwart heeft nu wel weer een afruil bewerkt, doch tevens met zijn laatste manoeuvre wit danig geholpen om een tweede dam te verkrijgen. De stelling is voor zwart nu onhoudbaar.

61 22 : 36 44 : 6

62 14-10 16-21

Zet hierdoor de witte dam „op slag”.

63 36-9 —

Mooi gespeeld. Dreigt nu door 10-5 de dam op te vangen.

64 — 6-44  
10-5 —

De tweede dam is er, en daarmee onmiddellijk de winst. Zwart speelde nu nog 44-6, waarop wit met 5-46 de partij

besliste. Zwart had echter geen enkelen goeden zet meer. Op 44-17 zou 9-25 zijn gevolgd.

Een zeer interessante partij met uiterst leerzaam eindspel.

De heer Hilbers behandelde het eindspel nog zwak, maar ter verontschuldiging mag zeer zeker dienen, dat het deze partij juist was, in welke hij voor het eerst in de praktijk, met de Nieuwe Speelwijze kennis maakte.

\*  
\* \*

Hiermede meenen wij voldoende te hebben aangetoond, dat met de Nieuwe Speelwijze in het praktische spel niet alleen de remise beduidend verminderd wordt, maar tevens dat daarin een prachtig eindspel zich ontplooit, het welk den dammers een genot schenkt, als zelden — ja wij zouden bijna zeggen „nimmer” — in de oude speelwijze is geschonken.

Ook durven wij veronderstellen, dat zij, die voorheen meenden eerst meer van de praktijk te moeten zien, met deze partijen voldaan kunnen zijn, en dan ook niet zullen nalaten, dit schoone spel van af heden in toepassing te brengen. Immers, het kan niet ontkend worden, dat de ware liefhebber hier het eindspel heeft zien ontwikkelen op een wijze, als bij het oude spel onbekend mocht heeten.

## KENNISGEVING.

---

Wij wijzen er vooral op, dat de vraagstukken, problemen en eindspelen, die voor den wedstrijd in dit boek zijn opgenomen en aangeboden, niet in rubrieken, couranten, tijdschriften of waarin ook, - hetzij met of zonder oplossing - mogen gepubliceerd worden, voor en aleeer de termijn van oplossen, die op den bon - welke in dit boek is vastgehecht - staat aangegeven, is verschenen. Het auteurs-recht is hier beslist van toepassing.

---

## De Problematiek.

---

Hebben wij met het voorgaande, de praktische partij breedvoerig behandeld, thans gaan wij meer de problematiek bewerken, en laten zien, dat ook daarin een toekomst zit, waar wij als liefhebbers naar zullen watertanden.

Mochten enkele schoone — en diep doordachte problemen, in de oude speelwijze gemaakt thans vervallen, een veel grootere serie, in de Nieuwe Speelwijze geconstrueerd, krijgen wij daarvoor in de plaats. Trouwens, de meeste composities die zijn verschenen, vooraleer de Nieuwe Speelwijze was ontworpen, blijven bestaan, zooals hierna nog even zal worden aangetoond.

En voor die enkele studie welke verdwijnen moet, — b.v. omdat er te veel dammen in voorkomen, en dan in de N. S. niet op te lossen is, — komen er velen voor in de plaats; *ten eerste*, wijl de componist meer materiaal tot combineeren verkrijgt, en ten andere, dat de partij hem meer ingevingen tot construeeren geeft. En dat zulks meer in overeenstemming is met ons damspel, zal zeker elke amateur moeten beamen.

---



## Partij-Vraagstukken.

Wij laten eerst een paar partij-vraagstukken volgen, die zeker het lezen overwaard zijn, en waarbij voor de oplossers nog een aardig kluisje aan vas tzit.

\*  
\*  
\*

### DE EER GERED.

#### 1e DEEL.

Nooit maakte ik zoo iets mede, en hoogstwaarschijnlijk zal een dergelijke sensatie op damgebied mij nimmer meer te beurt vallen,

Ik ga U verhalen van een strijd tusschen twee reuzen op het dambord, welke zijn weerga nog niet gevonden heeft.

Vooraf wil ik echter even vertellen, hoe ik voor ruim een jaar geleden, op mijn reis naar Zuid-Amerika, eenige damliefhebbers aan boord ontmoette, die veel belangstelling bleken te bezitten, voor de Nieuwe Speelwijze, die kort te voren in Holland was verschenen, en schier overal scheen veld te winnen.

Mijn reisgenooten bleken al ras den smaak van dit nieuwe spel te pakken te hebben, daar zij het niet alleen mooier en eerlijker vonden, maar bovenal, zooals een Amerikaan heel lakoniek opmerkte, omdat het pittiger en meer pikant spel geeft.

Wij hadden het grootste gedeelte van den tijd met dammen doorgebracht, tot dat in het gezicht der haven van Montevideo, waar vele mijner reisgenooten aan wal gingen, hierin verandering kwam.

Spoedig landde ook ik op de plaats mijner bestemming te Buenos Aires, en nam afscheid van de overige damvrienden, echter niet zonder nog eens terug te denken aan de genoeglijke oogenblikken van waar damgenot aan boord met hen doorgebracht.

Sindsdien vernam ik niets meer van mijn reisgenooten, terwijl — vooral in den eersten tijd — de drukke werkkring een beletsel was, om de verschillende damvereeningen te bezoeken, waar ik hoopte hen nog eens te ontmoeten.

Het was mij bekend dat te B. het damspel druk werd beoefend, alhoewel van eenheid in de spel- en bordregels absoluut geen sprake was. Het damspel wordt in deze Metropolis van meer dan anderhalf miljoen inwoners verschillend beoefend, en het bord van 64, 100 en zelfs hier en daar van 144 ruiten gebruikt.

Maar zooals gezegd, ik moest het beschouwen van dat meer intensieve damleven vooreerst nog laten varen, tot — en nu kom ik eigenlijk aan het geen ik verhalen wil —, totdat eenige tijd na onze zeereis, op een avondwandeling mijn aandacht werd getrokken, naar een voor een winkelraam hangend affiche, dat bij nader inzien betrekking bleek te hebben, op een damwedstrijd. Ik kon mijn oogen niet gelooven. Dat was toch wel een uiting van enthousiast damleven! Geen wonder dan ook, dat ik onmiddellijk informeerde *waar* dien kamp werd gestreden, om mij ijlings daar heen te begeven.

Wie is echter in staat mijn teleurstelling te schetsen, toen ik ter plaatse komende gewaar werd, dat er niemand meer kon worden toegelaten,

Deze titanen-strijd had zulk een geweldigen toeloop veroorzaakt, dat de zaal tot den nok met belangstellenden was gevuld. Ter compensatie werd den teleurgestelden de verzekering gegeven, dat voor de volgende en tevens de laatste partij, de groote zaal van het Crystal Palace afgehuurd zou worden.

Met het mij strelende vooruitzicht, den volgenden dag, den strijd meer van nabij te kunnen gadeslaan, wilde ik nog enkele bijzonderheden weten, en begaf mij te midden onder de z.g. hekleden, die met groote spanning het verschijnen der bulletins verbeidden. Daar deelde men mij mede, dat de match werd gespeeld tusschen den sterksten speler van Uruguay, genaamd Hercotti, en Rolando den kampioen van Argentinië. Hoe zal ik echter mijn groote verbazing kunnen beschrijven, waar ik vernam, dat de strijd die plaats vond, op het bord van 100 ruiten en . . . . volgens de *Nieuwe Speelwijze* werd gehouden.

Nu nog meer dan te voren had dezen wedstrijd mijn volle belangstelling, en niets zou mij kunnen weerhouden, den volgenden dag in de eerste rijen der toeschouwers te staan.

Dus vast besloten deze gelegenheid niet te laten voorbijgaan,

ging ik huiswaarts, na eerst nog even de telegrammen te lezen welke over de partij van dien avond waren verschenen.

En om U nu een denkbeeld te geven van de wijze waarop deze van den strijd verslag gaven, volgen zij allen in hun geheel hier onder.

### 1e BULLETIN.

Onder een met alle beschrijving spottende belangstelling is heden avond de vijfde en dus op een na de laatste partij der match aangevangen.

De jeugdige kampioen van Montevideo opende weer evenals in het derde spel — zijn succespartij — met 34-30, door Rolando evenals te voren met 17-21 beantwoord. Toen echter de Urugees weer met den vreemdsoortigen zet 33-29 opkwam, gaf de kalme Rolando er de voorkeur aan eerst een paar stukken op te ruimen, ongetwijfeld met het doel, om een herhaling der derde partij te voorkomen.

Het laat zich aanzien dat de jonge Hercotti in deze partij wil trachten, zijn achterstand van twee punten in te halen. De eerste vijf zetten zijn:

Hercotti	1	34-30	2	33-29	3	29:20	4	39:30	5	30-25
Rolando		17-21		20-24		14:34		15-20		10-14

### 2e BULLETIN.

Tengevolge der groote afruil door Rolando reeds bij den tweeden zet begonnen, blijken in dit stadium beide spelers zorgvuldig hunne stellingen op een voordeelige basis te willen brengen. Rolando vooral speelt zeer voorzichtig, terwijl bij Hercotti symptomen zich voordoen, die er op wijzen, dat hij een aanval beoogt op de vijandelijke linker flank-stelling. De zwarte stelling is echter *als een muur zoo hecht*. Oogenschijnlijk zal de Urugueesche aanval dan ook wel op Rolando's rotsvaste slag-orde te pletter loopen.

Hercotti	6	44-39	7	40-34	8	45-40	9	50-45	10	34-30
Rolando		6-5-10		21-26		11-17		6-11		1-6

## 3e BULLETIN.

Er komt al meer teekening in de partij! De jeugdige kampioen van Uruguay wordt steeds heftiger in zijn opzet. Tot twee malen toe ruilt hij de zwarte schijf 26 uit, daarmede blijk gevende niet van zins te zijn, de tactiek van zijn tegenstander te volgen. Rolando daarentegen speelt uiterst voorzichtig; iedere zet wordt door hem zorgvuldig overwogen, en het laat zich aanzien, dat hij in deze partij niets riskeert.

Hercotti	11	$\frac{32-28}{17-21}$	12	$\frac{37-32}{26:37}$	13	$\frac{42:31}{21-26}$	14	$\frac{32-27}{26:37}$	15	$\frac{41:32}{18-23}$
Rolando										

## 4e BULLETIN.

Doordat Hercotti in dit stadium met eenige zetten van het gewone spelverband is afgeweken, belooft deze partij hoogst interessant te worden. Het is bewonderenswaardig te zien hoe Rolando door oogenschijnlijk minderwaardige zetten, zijn tegenpartij een broos centrum weet te bezorgen, terwijl zijn stelling een toonbeeld van soliditeit blijft.

Thans voor de derde maal brengt Rolando een post op 26, doch ook ten derde male weet de jonge voorvechter van Montevideo dezen hoeksteen te verwijderen.

Hercotti	16	$\frac{47-42}{11-17}$	17	$\frac{38-33}{17-21}$	18	$\frac{39-34}{21-26}$	19	$\frac{36-31}{26:37}$	20	$\frac{42:31}{7-11}$
Rolando										

## 5e BULLETIN.

Alles wijst er op dat Hercotti een spel speelt van  
**„er op of er onder“!**

Zijn laatste zetten getuigen van zeer gewaagd spel. Om de match gelijk te maken *wil Hercotti winnen!* Wit schijnt zijn troepen-opstelling links te verwaarloozen, en al zijn aandacht op rechts te concentreeren.

Hercotti	21	$\frac{46-41}{12-17}$	22	$\frac{43-39}{17-21}$	23	$\frac{48-43}{2-7}$	24	$\frac{41-37}{11-17}$
Rolando								

Denktijd bij den 24ten zet van Zwart: Hercotti vijftientig- en Rolando vijfenveertig minuten.

Wij wachten thans op Hercotti's 25en zet, waarop hij reeds *drieëndertig minuten heeft gestudeerd.*

Nog slechts twee minuten, en hij zal door tijdnood verliezen!  
Ziet hij zijn ondergang reeds? of . . .

## 6e BULLETIN

### HERCOTTI WINTII

Op schitterende wijze beëindigt hij de partij *met een ontzag inboezemende combinatie!* Op het randje van *verlies van de partij*

brengt hij *een slachting te weeg*, waarvoor hij bijna *vijfen dertig minuten* noodig had, om die te doorrekenen.

Nu wordt weer eens bewezen, welk een enorm combinatie-speler Uriguay in Hercotti bezit.

De slagen werden in zulk een ontzaglijk vlug tempo uitgevoerd, dat weinig omstanders ze konden volgen.

Na de enorme verwikkeling die Hercotti liet volgen en waardoor *een en twintig schijven van het bord gingen*

bleef den tegenstander een hopelooze stelling over. Onmiddellijk gaf Rolando de partij op, en verklaarde nog *nooit zoo'n slagwending in de partij te hebben gezien.*

Zichtbaar ontroerd schudde de veteraan de hand van zijn jongen bekwamen tegenstander, onder het donderend aplaus der aanwezigen.

Morgen de laatste dag! *Het zal er geducht spannen!!*

De stand is thans: Rolando 2 . 1 . 0 . 2 . 0—5 punten.

Hercotti : 0 . 1 . 2 . 0 . 2—5 punten.

VOOR DE OPLOSSERS.

### Partijvraagstuk No 1

HOE BEËINDIGDE HERCOTTI DE PARTIJ?



## DE EER GERED.

### 2e DEEL.

---

Onnoodig te zeggen, hoe deze match mij geheel in beslag nam, en ik mij verblijdde den volgenden dag dien titanenstrijd van nabij te kunnen gadeslaan.

Op den volgenden avond begaf ik mij dan ook tijdig naar het Cristal Palace, waar zoo ik reeds zeide *den laatsten slag zou geleverd worden.*

Wel had ik mij voorgesteld een enorme belangstelling te zullen zien, maar wat ik daar zag . . . . . niemand had zich dat kunnen voorstellen. *Precies een half uur* had ik noodig om door de vestibule de groote zaal te bereiken. Het beste is misschien zulks te vergelijken met een belangrijken voetbal-wedstrijd in Europa waar ook dikwerf alle kunst noodig is om de tourniquets te passeeren.

De vorige partij, „Hercotti's victorie” was het gesprek van den dag geweest. Een ieder was door dat brillante spel in extase geraakt, en alle amateurs waren daarom op komen dagen.

Ook vernam ik dat er op deze laatste partij kapitalen aan weddenschappen stonden uitgezet.

De arena binnen komende begreep ik alras, dat ik me tevreden moest stellen, met slechts van uit de verte deze grootheden op damgebied te zien spelen. Over de hoofden der massa die voor mij stond, was het mij mogelijk de geweldenaars te aanschouwen.

Men had voor deze gelegenheid, even als zulks bij bokswedstrijden veelal het geval is, met een touw om de spelers een carré gespannen. Het was den spelers goed aan te zien, dat zij in deze laatste partij er alles op zouden zetten. Rechts fluisterde men mij in het oor, dat Rolando beslist op winst zou spelen, terwijl ik links weer te hooren kreeg, dat Hercotti, den smaak van het combineeren te pakken hebbende,

in deze partij weer alles op haren en snaren zou zetten. Kortom, het beloofde een strijd te zullen worden

op leven en dood.

Intusschen bleek mij dat de partij al eenigen tijd was aangevangen, maar ik kon van een toeschouwer naast mij de gespeelde zetten nog overnemen.

Deze waren:

Rolando:	1	$\frac{34-30}{19-23}$	2	$\frac{32-28}{23:32}$	3	$\frac{37-28}{18-22}$	4	$\frac{42-37}{13-18}$	5	$\frac{47-42}{9-13}$	6	$\frac{37-32}{22-27}$
Hercotti												

Mijn buurman die een miniatuur dambord voor zich hield, speelde deze zetten na, zoodat de partij die tot dusver een kort tijdsverloop had, gemakkelijk kon gevolgd worden. Mijn indruk was, dat hoewel beide spelers in de opening vreemde zetten hadden gedaan — bij den vierden zet speelde Hercotti b.v. nog even op een trekje, als wit 4. 39-34 had gespeeld — zij het toch verkieselijker achtten, de partij in meer normale banen te leiden, wachtende op het juiste oogenblik om van tactiek te veranderen.

De zetten kwamen in een tamelijk vlug tempo af, hoewel natuurlijk niet meer in zoo'n galop, als waarin het spel was aangevangen. Ze waren als volgt:

Rolando	7	$\frac{32:21}{17:37}$	8	$\frac{41:32}{20-25}$	9	$\frac{32-27}{25:34}$	10	$\frac{39:30}{14-19}$	11	$\frac{46-41}{18-23}$	12	$\frac{38-32}{4-9}$
Hercotti												
	13	$\frac{41-37}{11-17}$										

Tegen een der wanden van de zaal hing een groot demonstratie-bord, en daarnaast, een schoolbord, waarop vervolgens deze zetten werden aangegeven.

Rolando	14	$\frac{40-34}{6-11}$	15	$\frac{45-40}{1-6}$	16	$\frac{50-45}{13-18}$	17	$\frac{30-25}{10-14}$	18	$\frac{35-30}{15-20}$
Hercotti										

Nu leidde het geen twijfel meer, van weerszijden werden in de oogen der omstanders, de dolzinnigste zetten gedaan, doch die in werkelijkheid *diepzinnig combineeren beteekenden*.

Positie-voordeel scheen hier vreemd, en het werd duidelijk merkbaar, dat het er om ging *wie het eerst een slagzet maken dan wel treffen zou*.

De geheele zaal genoot van het interessante dat in de partij was gelegd. Er volgde weer:

Rolando	19	$\frac{33-29}{-}$	-	-
Hercotti		-	-	$\frac{5-10}{-}$

Ontzettend was de spanning! *Bij iederen zet kon de losbranding komen.* Men gevoelde zich klein bij dat grootsche geestespel der kampioenen, en het was duidelijk dat: *de oude rot Rolando naar iets geweldigs zocht!*

Terwijl deze, in de geheele match slechts voorzichtig spel had te aanschouwen gegeven, was het nu of hij den spot stak met alles wat maar naar stand-spel zweemde.

Slechts enkelen der aanwezigen die zijn spel kenden, wisten wel wat er in hun favoriet omging, en dat ook hij wonderen kon verichten, en men fluisterde mij in: „als hij zoo speelt, is hij een tijger gelijk.”

Maar ook Hercotti scheen weer met duivelsche plannen behept te zijn. Aan vereenvoudigen van het spel dacht hij niet, en waar beiden

## STERVEN OF OVERWINNEN

wilden, werd het een ieder duidelijk: „*hier laat de beslissing niet langer op zich wachten.*”

Het bestudeeren was voor ons omstanders niet doenlijk, wijl in dergelijke stellingen vrijwel alles mogelijk scheen.

Ziet eens hoe los de schijven op het bord staan! En toch scheen de explosie er nog niet te zijn.

Na 5-10 van Hercotti, was het nu weer Rolando's beurt. Deze liet thans lang op zich wachten, en misschien was het wel daárom, dat de aanwezigen dachten, dat nu de partij op het hoogste punt van spanning was gebracht.

De minuten kropen om, en in werkelijkheid dacht de Argentijnsche voorvechter lang na, terwijl ieder begreep, dat er in Rolando's geest bijzondere verwickelingen zich afspeelden.

Men kon zich haast niet langer inhouden: hier en daar werd met nog meer ijver op de miniatuur-borden de stelling onder de loupe genomen, doch niemand wist iets bijzonders te ontdekken, hoewel zonder onderscheid stilzwijgend moest worden toegegeven, dat een dergelijk spel-stadium, buitengewoon ge-compliceerd was.

Het was 20, 25, 30 minuten, en het publiek werd reeds ongeduldig. De zwijgende stilte ging langzamerhand over in een steeds luider wordend spreek-lawaaï. Daar riep er een plotseling en luidkeels: „*Rol, denk om je tijd!*”

Dan richtte de wedstrijd-leider van de tweekamp-tafel zich op,



en zeide ongeveer het volgende: „Menschen laten we toch kalm blijven, want in zulk een drukte is niet te denken”; en Rolando zelf deed ook het vriendelijk verzoek aan het publiek, om voor de vijf minuten, waarin hij nog zes zetten moest maken, de noodige stilte te willen bewaren. Dit hielp!

Rolando was dus in tijdnood! Hem restte nog slechts enkele minuten.

Een merkbaar nerveuze toestand begon in de zaal te heerschen, maar men praatte, fluisterde zelfs niet meer. Enkele mochten zich even oprichten, om over de schouders der voor-aanstaanden in dit critieke oogenblik de spelers eens gade te slaan, maar daar bleef het dan ook bij.

Het was den ouden Rolando goed aan te zien, dat hij met enorme combinaties te worstelen zat. Duidelijk haal ik mij hem nog voor den geest: onbeweeglijk, de armen gekruist, kaarsrecht voor het bord. Zijn gelaat bleeker dan ooit verried geweldige geestes-worstelingen.

Ook den jeugdigen tegenstander was door zijn onrustige houding, het dan weer vóór- dan weer achterover zitten, de spanning van het oogenblik goed aan te zien. Zijn onrustige houding, zijn oogen beurtelings richtende naar het strijdtoneel, dan weer op zijn gedegen tegenstander, als ook naar de steeds maar voortgaande wijzers der wedstrijd klok, dat alles wees er op, dat zijn zenuwen tot het hoogste toe gespannen waren.

En als hij dan zag dat de tijd op het uiterste ging loopen, keek hij met een nerveus lachje naar de jury, wijzende op den korten tijd welke nog restte.

Dáár verbrak de wedstrijd-leider de doodelijke stilte, door met een zware dreunende stem te roepen: „Rolando, ge hebt nog slechts twee minuten voor zes zetten”.

### Nog twee minuten.

Rolando antwoordde slechts met een lichte hoofdbuiging. Op zijn voorhoofd parelde de zweetdruppels: . . . . nog twee minuten !!

Maar ook de hooge temperatuur scheen mede te werken de atmosfeer nog ondragelijker te maken. Een ontzaglijke spanning, welke zich beter laat denken dan beschrijven, heerschte in de zaal.

Niemand zei iets, maar men dacht des te meer, en vast stond het bij een elk: *in dit moment valt de beslissing!*

Remise was uitgeschakeld! Wie zou de eerekroon verwerven? en door wien zouden nu de duizenden en nog eens duizenden die aan de weddenschappen uitgezet waren, gewonnen dan wel verloren worden?

Zou Rolando zijn ouden roem handhaven, ook tegen deze schitterende nieuwe ster die Hercotti heet? of zou hier het keerpunt in Rolando's roem te aanschouwen zijn?

Ademlooze stilte. De spanning was tot op z'n hoogst opgevoerd nu de tijd schier verstreken was.

De aanhangers van Rolando voelden zich den moed ontzinken. Alles scheen verloren.

Toen gebeurde iets wonderbaarlijks!

Ziet, plotseling schoot Rolando zijn zetten als bliksemstralen over het bord, en vóór dat er ook maar iemand was, die er wat van begreep

### **was Hercotti niet meer!**

*Als pijlen uit den boog* was de eene zet den anderen gevolgd, en bracht Rolando, juist nog van het randje van den dood, de partij op schitterende wijze ten einde, Hercotti verpletterende!

Wat hierop volgde laat zich denken.

De ademlooze stilte ging over in een ontzettend geloei.

Men verbrak de touwen, en elk trachtte te dringen in het carré, waar de slachting had plaats gevonden, om ook maar iets te kunnen zien van de wijze, waarop Hercotti was afge maakt!

Deze laatste was verslagen in lichamelijk en dam-geestelijk opzicht; toch stamelde hij nog enkele woorden van bewondering tot zijn tegenstander.

De overwinnaar verhief zich van zijn zetel, en had een schier eindeloze ovatie in ontvangst te nemen.

Rolando, nog enkele minuten tevoren worstelende een strijd op leven en dood, nu de triumfator!

### **Hij had de eer gered!**

VRAAGSTUK No. 2.

Voor de oplossers.

**HOE BEËINDIGDE ROLANDO DEZE PARTIJ?**

## Het combineeren van problemen.

Waar vooral in de laatste jaren de problematiek zulk een groote vlucht genomen heeft, is het wel de moeite waard, hierbij een oogenblik stil te staan. Onder de vele beoefenaren telt het damspel een belangrijk getal probleem-makers en oplossters, en kunnen wij ons heel goed indenken, dat zij zich beangst zullen afvragen, of alles wat de probleem-componist tot dusver schiep, of alle vraagstukken van voorheen, waaraan de oplossters zoo menigmaal smulde, of dit alles nu rijp geworden is voor de prullemand . . . . .

Laten we hen evenwel onmiddellijk gerust stellen! Ware dat het geval, m. a. w., zou al het schoone dat op het probleemgebied voortgebracht is, prijsgegeven moeten worden, wij hadden met de Nieuwe Speelwijze niet voor den dag gekomen.

Gelukkig is dit niet zoo. Er zal natuurlijk wel een probleem tusschen de ouden schuilen, waarin de oplossing, door de nieuwe wijze van slaan faalt, doch bijna zonder uitzondering is dit dan een opgave van mindere kwaliteit.

Wij hebben ons de moeite getroost, uit eenzeer onwillekeurig gekozen collectie problemen een greep te doen, en nadat wij alle deze vraagstukken aan het nieuwe systeem hadden getoetst, zijn wij tot het resultaat gekomen, dat op de honderd problemen er slechts in één, op een andere manier geslagen kon worden. Dit zegt ons, dat de problematiek zoo als ze nu is, met haar rijkdom aan schoone slagwendingen, behouden blijft. Dat zulks van zeer groot belang is, behoeft, vooral met het oog op de literatuur geen commentaar.

En dan, de nieuwe slagwending met de dam komt door zijn uitbreiding, het maken van problemen toch zeker ook ten goede. Niet alleen dat de verscheidenheid van slaan grooter zal worden, doch bovendien zullen uitkomsten aan den kant der tegenpartij, meerdere schijven gedoogen. De dam krijgt meer kracht, dus mogen de resterende stukken van zwart, ook in kwaliteit en kwantiteit toenemen.

De Nieuwe Speelwijze opent dus voor de probleem-componisten weer een nieuw en ruimer gezichtspunt.

Voor hen die de behandeling en het oplossen van problemen in de Nieuwe Speelwijze nog min of meer vreemd vinden, zullen wij enkele composities aanbieden met daarbij de oplossingen opdat elk amateur spoedig met de wijze van construeeren en ontleden bekend geraakt. Wij achten deze praktische aanschouwing beter, dan hierover nog meer te schrijven.

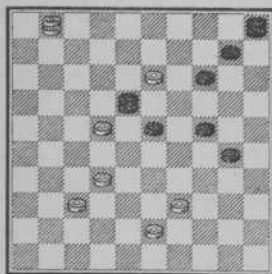
Vooraleer wij hierna nog eenige eindspelen ter oplossing aanbieden, zullen wij ook die afdeeling nog even bespreken' omdat de eindspelen veeltijds afwijken van de slagproblemen, vooral in het verwerken van varianten, die in zogenaamde slag-problemen zoo goed als niet voorkomen.

\* \*  
\* \*

## Enkele voorbeelden ter illustrering N. S.

### PROBLEEM A.

Zwart.



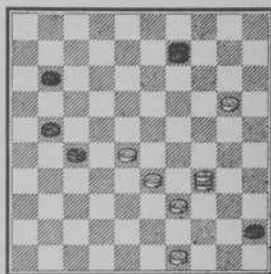
Wit.

### OPLOSSING.

Wit: 39—33!  
 Zwart: 18; 28.  
 Over de velden 31, 48, 39 op 28,  
 Wit: 1: 3.  
 Over de velden 34, 25 op 3.  
 Zwart: 5: 19.  
 Over het veld 2 op 19.  
 Wit: 32: 5 en wint!

### PROBLEEM B.

Zwart



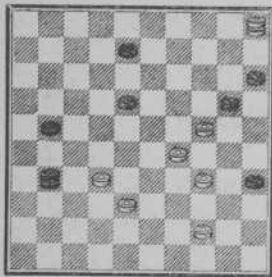
Wit

### OPLOSSING.

Wit: 49—44!  
 Zwart: 9: 25.  
 Wit: 28—22.  
 Zwart: 27: 18.  
 Wit: 34: 49.  
 Zwart: 25: 50.  
 Over het veld 48 op 50.  
 Wit: 44—39 en wint!

## PROBLEEM C.

Zwart.



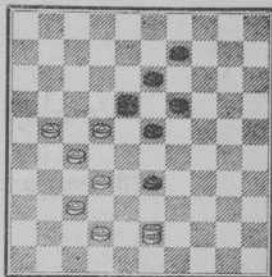
Wit.

OPLOSSING.

Wit 44—40; zwart 35 : 44;  
 wit 32—27; zwart 21 : 33;  
 wit 5—32; zwart 31 : 33; wit  
 29 : 40; zwart 20 : 29; wit  
 34 : 3!

## PROBLEEM D.

Zwart.



Wit.

OPLOSSING.

Wit 43—38; zwart 18 : 48;  
 wit 42—38; zwart 48 : 28;  
 wit 38 : 18; zwart 13 : 31;  
 wit 32 : 3; zwart 31—37; wit  
 3—14; zwart 37—42; wit  
 14—46 en wint!

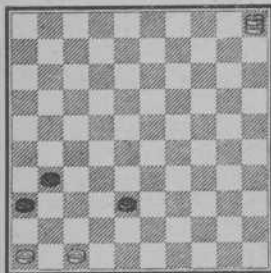
## Voor de oplossers.

### 28 slag-problemen N. S.

#### PROBLEEM No. 1.

van H. Hoogland Jr., Utrecht.

Zwart



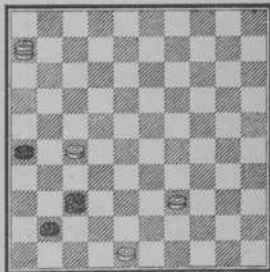
Wit.

Wit speelt en wint.

#### PROBLEEM No. 2

van C. H. Broekkamp, Utrecht.

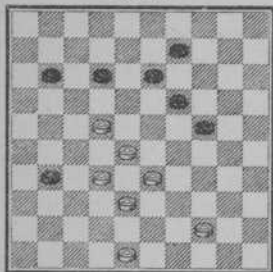
Zwart.



Wit.

Wit speelt en wint.

PROBLEEM No. 3  
van Dr. Belinfante, Amsterdam.  
Zwart.

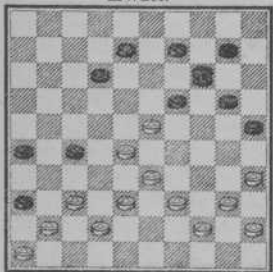


Wit.

Wit speelt en wint.

Deze stand gold voorheen als een remise-vraagstuk. (Ingezonden door den heer G. L. Gortmans.)

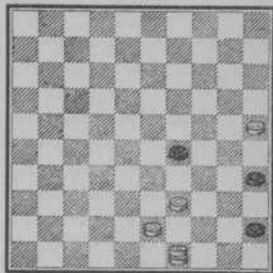
PROBLEEM No. 5  
van J. C. Le Bleu, Breskens.  
Zwart.



Wit.

Wit speelt en wint.

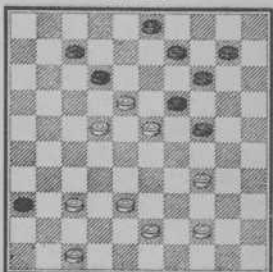
PROBLEEM No. 4  
van H. Hoogland Jr., Utrecht.  
Zwart.



Wit.

Wit speelt en wint.

PROBLEEM No. 6  
van A. A. Polman, Almelo.  
Zwart.



Wit

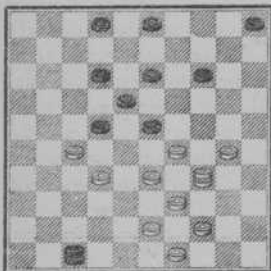
Wit speelt en wint.



## PROBLEEM No. 7

van P. Kleute Jr., den Haag.

Zwart.



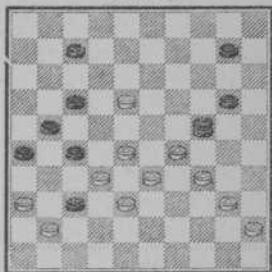
Wit.

Wit speelt en wint.

## PROBLEEM No. 8

van G. J. A. van Dam,  
Apeldoorn.

Zwart.



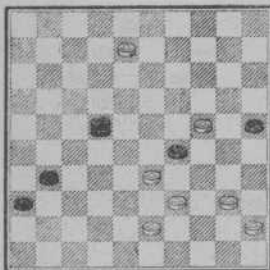
Wit.

Wit speelt en wint.

## PROBLEEM No. 9

van G. L. Gortmans, Londen.

Zwart.



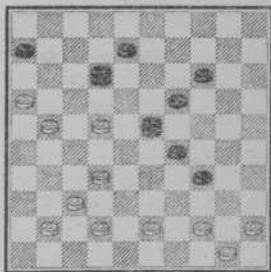
Wit.

Wit speelt en wint.

## PROBLEEM No. 10

van Gabriel Dentrux, Lyon.

Zwart.



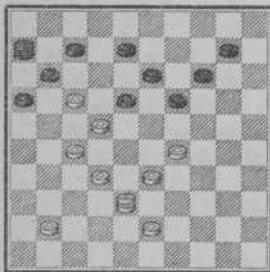
Wit.

Wit speelt en wint.

## PROBLEEM No. 11

van G. W. Spittuler, A'dam.

Zwart.



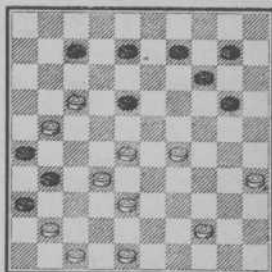
Wit.

Wit speelt en wint.

## PROBLEEM No. 12

van H. Hoogland Jr., Utrecht.

Zwart.



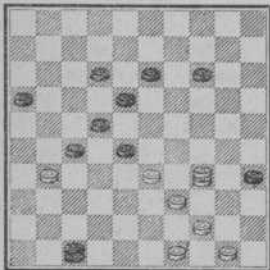
Wit.

Wit speelt en wint.

## PROBLEEM No. 13

van H. v. d. Geest, Lissen.

Zwart.



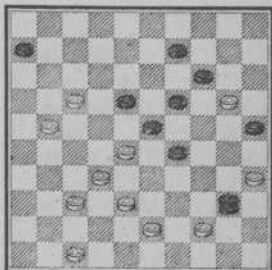
Wit.

Wit speelt en wint.

## PROBLEEM No. 14

van J. C. Le Bleu, Breskens.

Zwart.

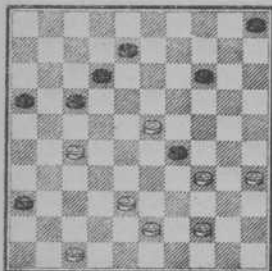


Wit

Wit speelt en wint.

PROBLEEM No. 15  
van M. Hendriks, Arnhem.

Zwart.

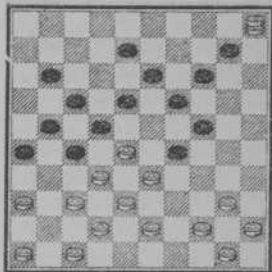


Wit.

Wit speelt en wint.

PROBLEEM No. 16  
van J. J. de Bruijn, Rotterdam.

Zwart.

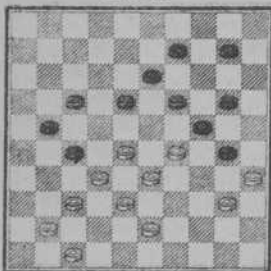


Wit.

Wit speelt en wint.

PROBLEEM No. 17  
C. Janneman, Krommenie.

Zwart.

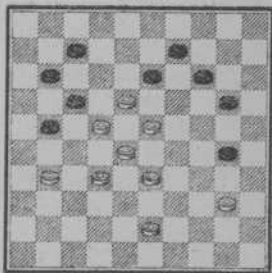


Wit.

Wit speelt en wint.

PROBLEEM No. 18  
van G. Pors, Dordrecht.

Zwart.

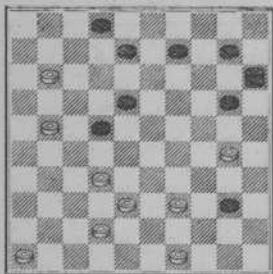


Wit.

Wit speelt en wint.

PROBLEEM No. 19  
van H. J. Hilbers, Utrecht.

Zwart.

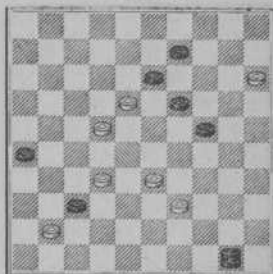


Wit.

Wit speelt en wint.

PROBLEEM No. 20  
van Gabriël Dentrout, Lyon.

Zwart.

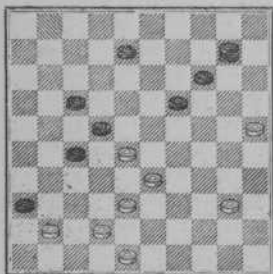


Wit.

Wit speelt en wint.

PROBLEEM 21  
van J. C. Le Bleu, Breskens.

Zwart.



Wit.

Wit speelt en wint.

PROBLEEM No. 22  
van C. H. Broekkamp, Utrecht

Zwart.

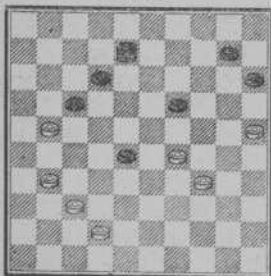


Wit.

Wit speelt en wint.

PROBLEEM No. 23  
van H. Hoogland Jr., Utrecht.

Zwart.

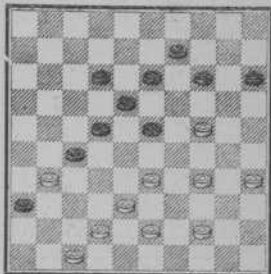


Wit.

Wit speelt en wint.

PROBLEEM No. 24  
van G. W. Spittuler,  
Amsterdam.

Zwart.

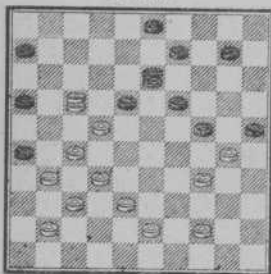


Wit.

Wit speelt en wint.

PROBLEEM No. 25.  
van H. F. Luif, Haarlem.

Zwart.

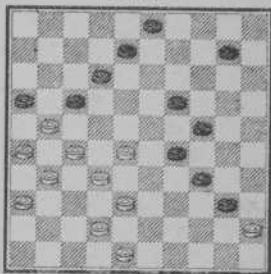


Wit.

Wit speelt en wint.

PROBLEEM No. 26  
van H. Hoogland Jr., Utrecht.

Zwart.

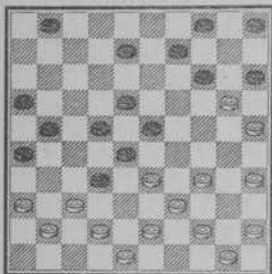


Wit.

Wit speelt en wint.

## PROBLEEM No. 27

van Gabriel Dentreux, Lyon.  
Zwart.

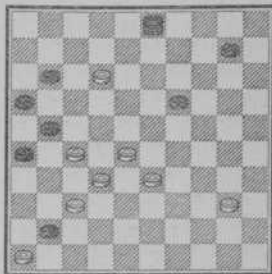


Wit.

Wit speelt en wint.

## PROBLEEM No. 28

van G. L. Gortmans, Londen.  
Zwart.

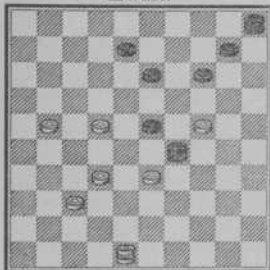


Wit.

Wit speelt en wint.

## PROBLEEM No. 29

van H. Hoogland Jr., Utrecht.  
Zwart.

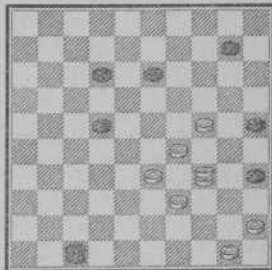


Wit.

Wit speelt en wint.

## PROBLEEM No. 30

van P. Kleute Jr., den Haag.  
Zwart.

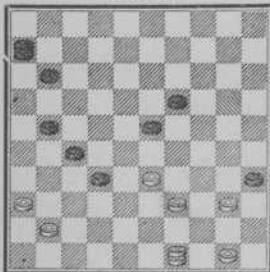


Wit

Wit speelt en wint.

PROBLEEM No. 31  
van P. Kleute Jr., den Haag.

Zwart.

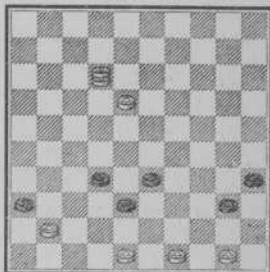


Wit.

Wit speelt en wint.

PROBLEEM No. 32  
van Dr. R. A. Hoogland,  
Utrecht.

Zwart.



Wit.

Wit speelt en wint.

## Het eindspel

---

Maar de eindspelen dan? Ziedaar een vraag, die nu bij de dam-liefhebbers meer en meer naar voren zal komen. Zullen wij nu al die schitterende eindspelen zien verdwijnen? — Geen denken aan! —

Niemand meer dan wij hebben kunnen genieten van de ontzaglijke diepte en schoonheid, welke verborgen ligt in vele eindspelen, en toch zullen wij er helaas gaan verliezen.

Dat kan nu eenmaal niet anders. Geen mensch ter wereld is in staat een eindspel te wijzigen en toch het eindspel hetzelfde te laten.

Hun waarde als vraagstukken zal echter immer blijven bestaan.

Nogmaals, met weemoed nemen wij afscheid van die schitterende studies, waarin soms op prachtige wijze met dammen gemanoeuvreerd wordt. Maar . . . . . ook het nieuwe eindspel levert een zeer diep perspectief, en wij durven gerust de veronderstelling te uiten, dat ook met de Nieuwe Speelwijze mooie en diep doordachte eindspelen gewrocht kunnen- en zullen worden. De toekomst zal het leeren, dat de eindspel-componisten van voorheen, ook nu weer zeer te waardeeren kunstwerk zullen construeeren. Maar dan zou het ook wel eens kunnen blijken, dat die eindspel-producten méér verwant zullen zijn aan het eigenlijke spel, dan de tot nu toe bestaande, waarvan wij op een enkele uitzondering na, het practisch nut niet hebben gevoeld.

Wij willen in het minst geen afbreuk doen aan de kostelijke eigenschappen dier verschenen eindspelen; we hebben er slechts



bewondering voor, maar hebben in de partij zelden ons voordeel er mee kunnen doen. Zij gaven wel bekoring, scherpten het voorstellings-vermogen, maar bleven o.i., uitzonderingen daargelaten, toch vër van de dagelijksche partij.

Ook zijn er b.v. eindspelen van vijf tegen twee dammen, waaronder van zeer aardige constructie, welke wij onder de oogen kregen, vanaf het oogenblik dat wij voor 't eerst damspeelden. Er zijn auteurs, die speciaal in dit genre aardig werk geleverd hebben, en in den laatsten tijd trekken ook in Frankrijk enkele componisten op damgebied onze aandacht, die zich verdienstelijk trachten te maken, met het publiceeren dezer studies.

Maar wanneer hebben wij in de praktijk met de kennis dezer eindspelen ons voordeel kunnen doen? Nooit!, om de eenvoudige reden, dat wij nog nimmer in het spel een dergelijk eindspel zijn tegen gekomen. Zelfs durven wij beweren, hoewel we duizende partijen gezien hebben, nimmer een stand van vijf tegen twee dammen te hebben opgemerkt. Natuurlijk kunnen we niet alle eindspelen over één kam scheren, maar halen ter verduidelijking bovenstaand — onze bedoeling goed illustreerend — voorbeeld aan.

Wij herhalen nog eens, dat de eindspel-liefhebbers geen kwade ruil doen. Aan het komende firmament zullen spoedig weder schoone sterren van eindspel-kunst schitteren!

\* \*

## Winst en verlies-rekening

Van zeer groot belang achten wij het, een apart hoofdstuk te wijden aan het eindspel der toekomst. In dit verband wenschen we nog een oogenblik stil te staan, bij hetgeen voortaan zal gemist worden, en bij hetgeen dat komen zal.

Het is een niet te loochenen verschijnsel, dat velen, van wien nog niet mag verondersteld worden, dat zij voorstanders der Nieuwe Speelwijze zijn, vooral dán in hevige discussies geraken, wanneer zij in gedachte de balans gaan opmaken over hetgeen in de Oude Speelwijze is voortgebracht, tegenover hetgeen in de Nieuwe Speelwijze aan composities zal geproduceerd worden. Het treft ons immer, dat men dan spreekt over het groote offer dat gebracht zou moeten worden, want alles wat op dit eindspel-

gebied gewrocht is, zal met één slag worden te niet gedaan! Men legt dan in den geest de producten der O. S., tegen dien der N. S. met zijn toekomstige eindspelen op de bascule, en men ziet de schaal met z'n schat van oude composities, met zeer groot overwicht neerslaan. Deze beschouwing nu, is ten eene male geheel bezijden de waarheid!

Dat deze scheeve voorstelling gekomen is, is wellicht ook eenigszins te wijten aan den auteur der Nieuwe Speelwijze zelf. Immers, hij deed het in zijn eerste publicaties voorkomen, als of nu alles wat aan onze beminlijke damplant gegroeid en gebloeid had, doode takken waren geworden, en moesten worden afgesneden.

Te verklaren is dit eenigszins, wijl hij zich door de jonge, nieuw en schoon ontluikende knoppen en bloemen heeft laten vervoeren, daarbij alles wat gebloeid scheen te hebben, als dood en uitgeleefd heeft beschouwd. Zulks komt vooral hier sterk in uit, als hij roept: „De Koning is dood, leve de Koning!”

Nogmaals, hoe ook begrijpelijk, dat, indien men geheel opgaat in iets dat men zóo imposant vindt, dat al het andere op den achtergrond geraakt, mogen wij toch over het verkeerde daarvan niet zwijgen, ook al omdat daarmede de belangen der Nieuwe Speelwijze niet gediend zijn.

Wij willen dan aanschouwelijk maken, dat er juist heel veel behouden blijft! Zij, die met ons, in het eindspel der Oude Speelwijze zooveel streeling van den geest gevonden hebben, zullen het eerst met ons instemmen, dat zulks van groote waarde is. Wellicht vergaat het hen dan, even als ons — die toch in de dambeweging, op het gebied van spelen, componeeren (ook eindspelen), organiseeren, schrijven enz., aanspraak mogen maken — nu in het eindspel N. S. hetzelfde karakter terug gevonden wordt, dat in de Oude Speelwijze ligt opgesloten, en zij hierdoor van tegenstanders ook groote voorstanders worden.

Wel meermalen is er gepoogd, het remise-euvel te bestrijden, doch men kon moeielijk meegaan, wijl ons eindspel, naar men dacht, dan te niet zou gaan, althans schade zou lijden.

Reeds meer dan dertig jaren geleden, waren er die het euvel der overtollige remises niet konden verkroppen, en niemand minder dan wijlen Constant Stams, de pionier van het Rotterdamse damleven, zag men telkenmale in zijn rubriek van de Wereldkroniek voor de ontcoming dezer onbillijke remises een lans breken. Hij bepleitte dan bij gelijk spel een puntenverdeeling, waarbij den materieel sterker staande, voor iedere dam twee, en voor

iedere schijf één punt toegekend zou worden. Hoewel zeer ingrijpend, waren er toch die deze eindspel-wetten aanhingen, en boven het gangbare eindspel verkozen. Zelfs trachtte de beroemde speler en redacteur van „Le Jeu de Dames”, de heer E. Leclerq, ter gelegenheid van den wedstrijd om het wereldkampioenschap te Parijs, deze bepalingen van Stams, aan de te spelen partijen te verbinden, hetgeen hem evenwel niet gelukt is.

Het is wel interessant, thans na ruim dertig jaren, de echo van Stam's alarmklokken nog eens te beluisteren, waartoe we de Wereld-kroniek van 1894 ter inzage nemen. We volgen hem dan op den voet, waar hij het heeft over dien wedstrijd om het wereldkampioenschap te Parijs gehouden. Aan dit tournooi namen vijftien bekwame spelers deel, die allen dongen naar den kampioenstitel, alsook naar de 400 uitgeloofde francs, onderverdeeld in 150, 100, 75, 50 en 25 francs, resp. 1e, 2e, 3e, 4e en 5e prijs.

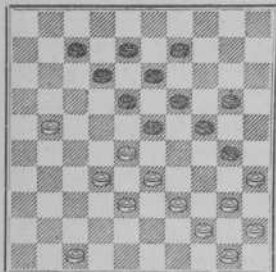
Het gaat natuurlijk niet, om over de bijzonderheden van dien wedstrijd breedvoerig uit te wijden, maar willen Stams hier even citeeren, waar hij dezen bespreekt in verband met zijn voorstel. Hij schrijft dan:

„De prijzen werden behaald door Barteling, Dussaut en Raphael ieder met  $19\frac{1}{2}$  punten, Weiss met 19, Ahmadou-Kandi en Leclerq met  $18\frac{1}{2}$  punten. Het wereldkampioenschap werd niet uitgevochten.

Wij hadden den heer Leclerq, den organisator van den Parijschen wedstrijd in overweging gegeven, om voor een gewonnen partij 20 punten toe te kennen, voor een remise-partij 6 punten aan elk der beide spelers, en daarenboven aan wien in de meerderheid bleef twee punten voor elke Dam — en 1 punt voor elke schijf meer. Hoewel de heer Leclerq persoonlijk ons voorstel toegedaan was, heeft hij die bepaling niet kunnen doen vaststellen; dit vinden wij jammer en wij meenen, dat als het anders geweest ware, alsdan het wereldkampioenschap wel behaald zou worden zijn; dat dan niet de drie eerste prijswinnaars precies hetzelfde aantal punten zouden verkregen hebben, en dat de 25 francs van den vijfden prijs niet nog in tweeën had behoeven verdeeld te worden.”

Ook aan de hand van de practische voorbeelden heeft Stams getracht zijn zienswijze meer en meer ingang te doen vinden. Hij plaatst daartoe een damzet, gemaakt in de partij door den heer Vardon in de volgende stelling:

Zwart.



Wit.

Wit maakt nu den slag door 21-17, 39-34, 35-30, 40-34, 28-22, 33-29, 44-39, 38:49, 49-43, 50-44, en 45:1! Deze combinatie heeft dikwerf een onderwerp van bespreking uitgemaakt en eenigen tijd na Stams dood, plaatste S. Kanoudstrijdmaker van Stams, deze in „Het Damspel” als Aprilmop. Vermoedelijk zijn er maar zeer weinigen geweest, die toen de diepe beteekenis hiervan gevoeld hebben.

Beluisteren we nu wat Stams hiervan te zeggen heeft:

„Hoe mooi echter de slag is,

en hoe moeilijk om onder het spelen dezen te zien, toch ware het voor wit beter geweest hem niet te doen, want hij had een schijf meer dan zwart en oogenschijnlijk kans op winst, terwijl na den damslag zwart stellig remise maakt; de positie is dan: Wit dam op 1, schijf op 47; Zwart schijven op 13, 19, 21 en 35.

Zwart is aan de beurt en het spel kan worden:

Wit — —, 1:14, 14—28, 28—50, 47—42

Zwart 13—18, 35—40, 40—45, 21—27, 27—32.

waarna wit verplicht is met zijn dam te spelen, en zwart dam haalt, zoodat de partij remise is.

Hier komen we <sup>(1)</sup> wederom terug op ons denkbeeld om in wedstrijden en matches, bij de remise-partijen aan hem die in de meerderheid is, eenig extra voordeel toe te kennen. De witte dam hierboven is verplicht zooals gezegd, om zich van 50 te verplaatsen; als zij daarbij op 6 gaat staan, dan blijven beide partijen met 1 dam en 1 schijf over en is bij goed spel voor geen van beiden meerderheid te behalen, wat in het oog springt; maar, als dam 50 zich b.v. op 17 plaatst, dan gaat de zwarte schijf verloren zonder dat zwart de witte schijf kan winnen. Wit blijft derhalve met dam en schijf, tegen zwart met dam alleen, verkrijgt dus een meerderheid. Men ziet hieruit dat de wijziging die wij aanbevelen meer spel zou geven bij het einde der partijen.”

Ook Stams heeft het dus goed gevoeld, *er moet meer spel gegeven worden bij het einde der partij*. Wij laten hier

) Aldus gaat Stams verder.

buiten bespreking of een punten toekenning de gewenschte oplossing zou gebracht hebben; een vaststaand feit is, dat de Nieuwe Speelwijze zulks wel doet. Bij Stams' geheelen betoogtrant treedt duidelijk naar voren, dat het hem in de eerste plaats te doen is, de vele remises uit de wereld te helpen. Het laatste woord over deze materie, dat wij van dezen voorvechter beluisteren — naar wiens voornaam de bekende damvereeniging „Constant” zich noemde — is wel zeer merkwaardig: „Wij hopen nog eens eenigen weerklank te mogen hooren op wat wij zeggen ten gunste van ons denkbeeld: „bepaling der bij wedstrijden en matches toe te kennen punten, met 't oog op de („vele” B.) remise partijen.”

Welnu, die weerklank is thans gevonden, en niet alleen dat daarmede aan de overtollige remise een einde wordt gemaakt, doch bovendien staat nu onomstootelijk vast, dat de dampartij in het bijzonder, en het damspel in het algemeen met de toepassing der Nieuwe Speelwijze, veel rijker van inhoud is geworden.

Nog willen wij er even op wijzen, dat in de eindstelling van bovengenoemde partij, die verkregen was na de schitterende combinatie van den heer Vardon met toepassing der Nieuwe Speelwijze, het spel vrijwel door wit zou gewonnen worden, met verovering der zwarte schijf, en bij nauwkeurig opspelen der witte schijf tot de damlijn. Wij vragen nu, of de winst met zoo'n diep doordachte ontleding, niet dubbel verdiend ware, of dat hiervan nu slechts het loon moet zijn . . . . remise?

\* \*  
\*

Hoe vaak hebben we ons vroeger niet verknocht gevoeld aan het damspel, wanneer wij bij het bestudeeren van het een of ander eindspel op eens de pointe ontdekte. Welnu, dezelfde beking vinden we in de Nieuwe Speelwijze terug, omdat — zooals wij in den aanvang van dit hoofdstuk reeds zeiden —, het karakter der uitgedachte winstgangen geheel dezelfde blijft. Echter met dit verschil, dat we deze verborgen winsten nu meer in het practische spel zien voorkomen; en ook, dat hetzelfde effect met veel minder materiaal verkregen kan worden. Wij hebben hierop wel vaak de tegenwerping hooren maken, dat indien het waar is, dat de geaardheid der eindspelen dezelfde is, er dan ook vele „trekjes” der oude speelwijze in de nieuwe eindspelen van toepassing te brengen zijn, en men zulks dan natuurlijk gaarne bewezen zag. Hoe licht valt het ons

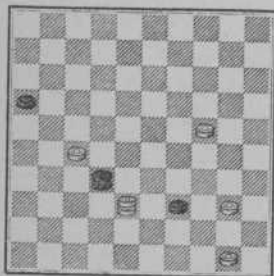
zulks thans aan te toonen, en schooner gelegenheid, om te doen uitkomen hoeveel beide soort eindspelen met elkaar gemeen hebben, werd ons nimmer geboden.

Het zou dus doelloos zijn hier nog langer over te theoretiseeren, nu we met voorbeelden dit kunnen illustreeren. En dan niet alleen de „trekjes” om onze beweringen te staven, maar geheele composities, eindspelen, die we te kust en te keur hebben, welke ook van kracht blijven voor den komenden tijd! Een heerlijke gedachte moet zulks zijn voor de eindspel-liefhebbers, dat zóó veel behouden blijft. De probleem-liefhebber weet reeds, dat de problematiek bij de Nieuwe Speelwijze veel zijde spint; dat dit nu ook bij het eindspel geldt, zal voor velen een openbaring zijn.

..

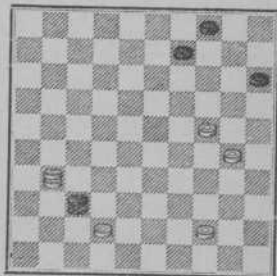
Er zijn stellingen, die zoo ongeveer het midden houden tusschen probleem en eindspel. Ter illustratie drie stukjes van J. Weiss.

Zwart



Wit.

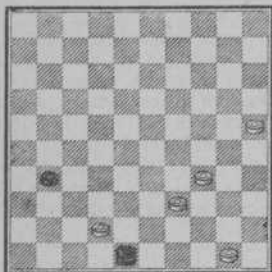
Zwart.



Wit.

Opl. w. 40-34, 38-24 enz. Opl. w. 24-19, 19-14, 31-48 enz.

Zwart.



Wit.

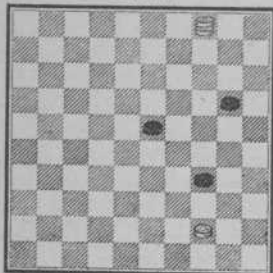
Opl. w. 42—37, 50—45 enz.

Hoe aardig deze vraagstukjes ook zijn, en hoe we ons ook in het voortbestaan dezer verheugen, geheel als eindspelen beschouwen wij ze niet. Trouwens, het aantal van dergelijke kunst-producten is schier ontelbaar, en deze „bewijsstukken” zijn dus voor iederen amateur maar voor het grijpen.

In het volgende hoofdstuk geven wij nu eenige van de hiervoren besproken eindspelen, welke in de toekomst geheel hunne waarde behouden.

# Voorbeelden van bestaanblijvende eindspelen in de Oude Speelwijze.

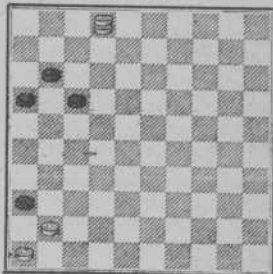
Van C. Blankenaar.  
Zwart.



Wit.

Inl. w. 4-9, 9-27, 27-49 enz.

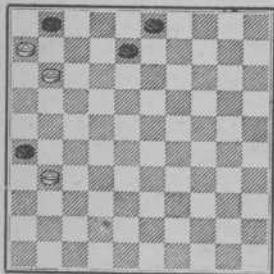
Van J. Noome Wz.  
Zwart.



Wit.

Inl. w. 41-37, 2-24, 24-47 enz.  
z. 17-21, 21-26.

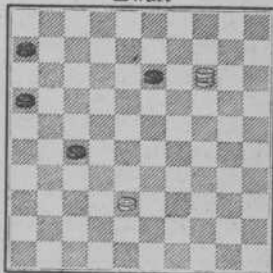
Van P. Kleute Jr.  
Zwart.



Wit.

Inl. w. 11-7, 7-2, 2-7, 7-11,  
11-7 enz.

Van I. Presburg.  
Zwart

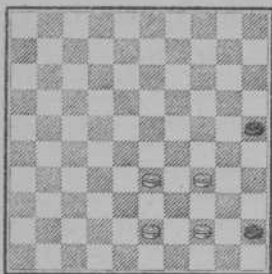


Wit.

Inl. w. 14-41, 41-47, 47-36 enz.  
z. 23-18, 27-31, 31-37.



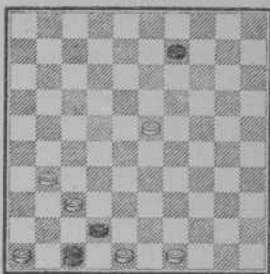
Van M. Coe.  
Zwart.



Wit.

Inl. w. 44-40, 34-30, 43-39 enz.

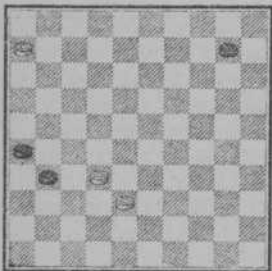
Van I. Weiss.  
Zwart.



Wit.

Inl. w. 23-19, 49-44, 48-43, enz.  
z. 47-36. 36 : 49.

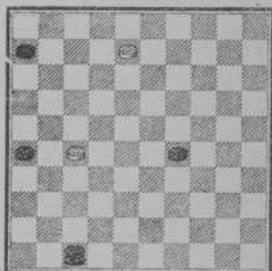
Van C. G. Vervloet.  
Zwart.



Wit.

Inl. w. 6-1, 1-6, 32-27 enz.  
z. 31-36, 36-41.

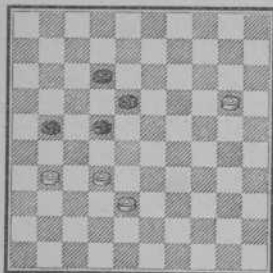
Van Louis Dambruin.  
Zwart.



Wit.

Inl. w. 8-2, 2-7, 27-21, 7-11 enz.  
z. 29-34.

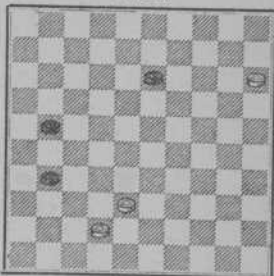
van J. de Haas.  
Zwart.



Wit.

Inl. w. 31-36 20-14, 14-10,  
z. 12-17 18-23, 23-29,  
10-5 enz.

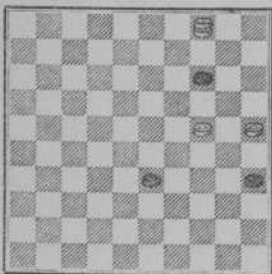
van A. M. Olsen.  
Zwart.



Wit.

Inl. w. 15-10, 10-5 5-23 enz.  
z. 13-19, 19-24,

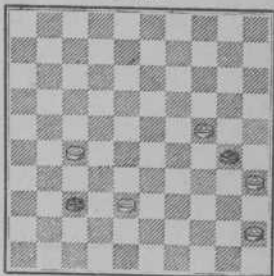
van M. Fabre.  
Zwart.



Wit.

Inl. w. 25-20, 4-10 enz.

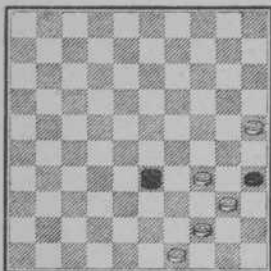
van C. H. Broekkamp.  
„Klein maar fijn”.  
Zwart



Wit.

Inl. w. 38-32, 24-19 enz.

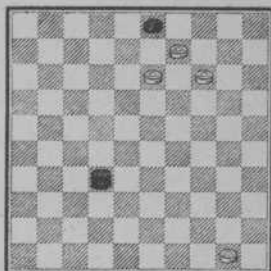
Van Constant Stams.  
Zwart.



Wit.

Inl. w. 34-30, 40-34, enz.

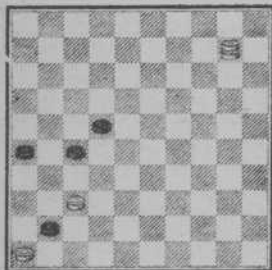
Auteur onbekend.  
Zwart.



Wit.

Inl. w. 9-4, 13-9, 4-10, enz.

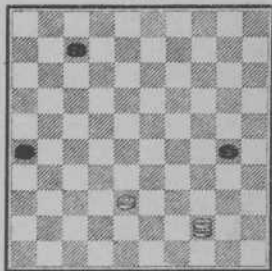
Le Jeu de Dames.  
Zwart.



Wit.

Inl. w. 10-14, 14:37, 37-32,  
32-43 enz.

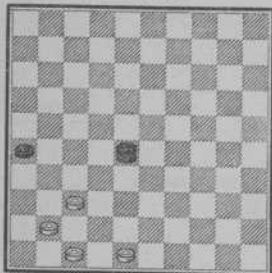
van M. Bonnard.  
Zwart.



Wit.

Inl. w. 38-32, 32-27, 44-6 enz.  
z. 30-34, 7-12,

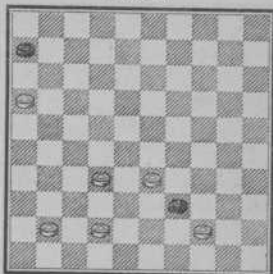
Auteur onbekend.  
Zwart.



Wit.

Inl. w. 41-36, 36-31, 47-41 enz.

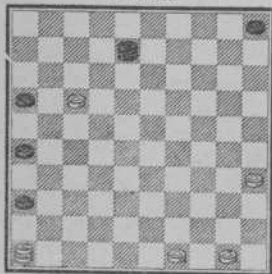
Van P. Kleute. Jr.  
Zwart.



Wit.

Inl. w. 42-37, 16-11, 41-36  
37-31 enz.

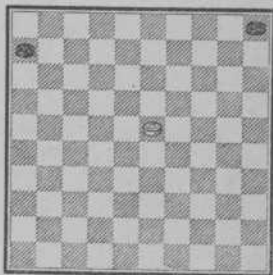
Van Maudre.  
Zwart.



Wit.

Inl. w. 46-14, 49-43, 50-44 enz.

Van E. J. B. van Vught.  
De beroemde „Kleine David“.  
Zwart.

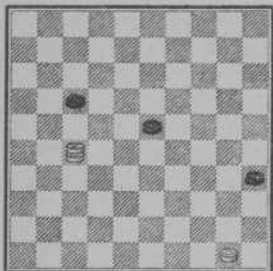


Wit.

Inl. w. 23-18 enz.

Van Constant Stams.

Zwart.

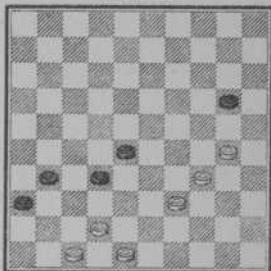


Wit.

Inl. w. 27-38, 38-33 enz.  
z. 35-40.

Van Le Jeu de Dames.

Zwart.

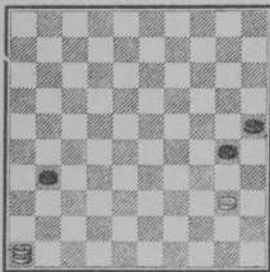


Wit

Inl. W. 39-33, 34 : 43, 43-38  
enzz.

Van I. Weiss.

Zwart.

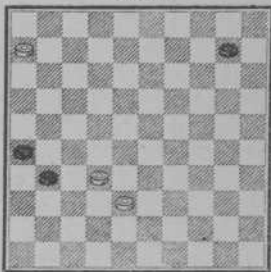


Wit.

Inl. w. 46-41 enz.

Van C. G. Vervloet.

Zwart.

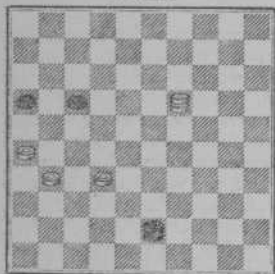


Wit.

Inl. w. 6-1, enz.

Van I. Weiss.

Zwart.

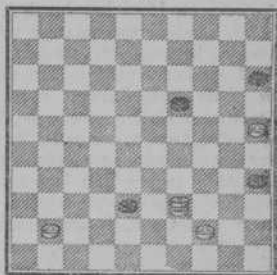


Wit.

Inl. w. 32-27, enz.

Le Jeu de Dames.

Zwart.

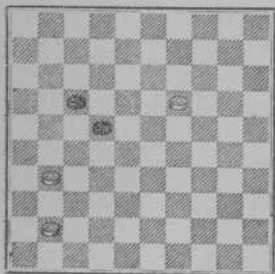


Wit.

Inl. w. 41-37, 39-48, 25-20, enz.  
z. 19-24, 24-29.

Van F. Bethenod.

Zwart.

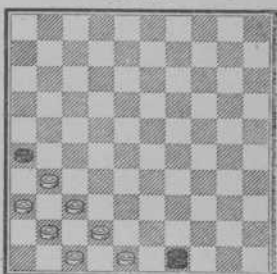


Wit.

Inl. w. 19-13, enz.

Van I. Weiss.

Zwart.



Wit.

Inl. w. 31-27, 37-32, enz.

Een ieder vulle deze serie nu maar voor zich zelf aan. De bezitter van de grootste dam-bibliotheek, is in staat het meeste hiervan te geven. Wij achten het evenwel voor ons doel afdoende, en laten het bij deze greep.

De aandachtige amateur zal hier menigen ouden kennis tegen komen, hetgeen hem ongetwijfeld goed zal aandoen.

Opmerkenswaard is het, dat alle standen natuurlijk zijn, en in de partij kunnen voorkomen. Vergelijken we hierbij de eindspelen O. S. waarin bij het grootste deel vier tot vijf dammen voorkomen, dan moet ons onmiddellijk van het hart, dat bovenstaande standen hierop een zeer gunstige uitzondering maken. Gelukkig is men den laatsten tijd hier wel van doordrongen, en worden dergelijke eindspelen met „fantasie” betiteld. Inderdaad doen ze fantastisch aan, te meer, als men met de eindspelen N. S. eenigszins vertrouwd is geraakt. Ze maken zoo ongeveer den zelfden indruk, als wanneer men in het museum achter de ruiten der vitrine, de een of andere halve-meter-hooge-sjako ziet staan, waarmede men in de vorige eeuw getooid ging.

Ten slotte willen we er nog even op wijzen, dat er talrijke eindspelen zijn, waar nog maar een kleinigheid aan hapert, om ze in de Nieuwe Speelwijze over te brengen, en die door de auteurs zeer gemakkelijk zijn te wijzigen.

Het is ook onze overtuiging, dat binnen enkele jaren, de eindspelen welke nu in de Oude Speelwijze bestaan, in aantal verre door eindspelen N. S. zullen overtroffen worden.



## Voor de Oplossers.

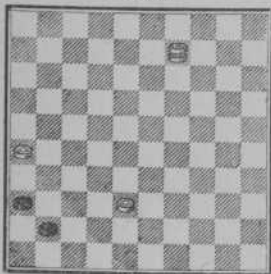
### 8 EINDSPELEN NIEUWE SPEELWIJZE.

Thans beproeve een ieder zijne krachten aan de volgende vraagstukken. Wij zijn er van overtuigd, dat men bij het zoeken naar de oplossingen, een aangename indruk zal verkrijgen, over het eindspel in de Nieuwe Speelwijze.

Tevens vormen zij een onderdeel van de in dit boekje uitgeschreven wedstrijd, met de daaraan verbonden prijzen.

No. 1.

Zwart.



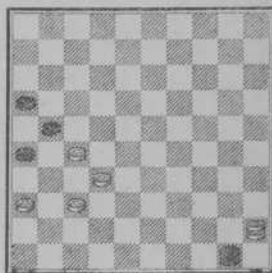
Wit.

Wit speelt en wint.

No. 2.

Uit de partij.

Zwart.



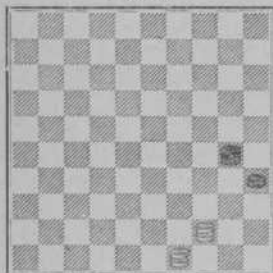
Wit.

Wit speelt en wint.



No. 3.

Zwart.

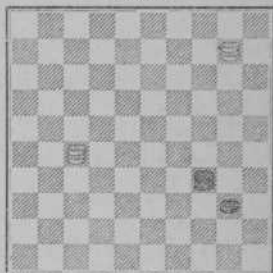


Wit.

Wit speelt en wint.

No. 4.

Zwart.

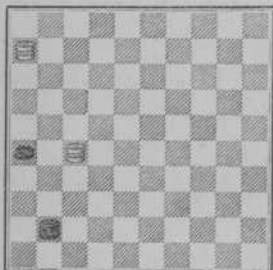


Wit.

Wit speelt en wint.

No. 5.

Zwart.

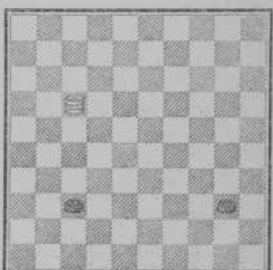


Wit.

Wit speelt en wint.

No. 6.

Zwart.

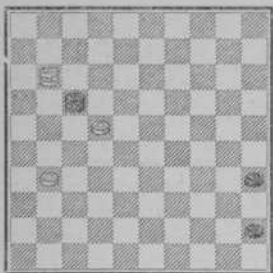


Wit.

Wit speelt en maakt remise.

No. 7.

Zwart.



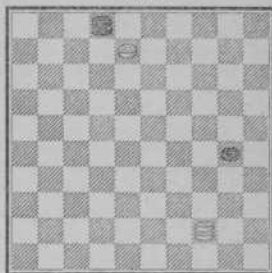
Wit.

Wit speelt en wint.

No. 8.

„De IJzer”.

Zwart.



Wit.

Wit speelt en maakt remise.

## Slotwoord.

---

In de middeleeuwen gold het niet voor ridderlijk, wanneer een edelman een weerlooze poorter of boer met de wapenen te lijf ging, en door alle tijden heen waren bij ongelijken kamp, uitingen van afkeuring te hooren tegenover den gewapend zijnde sterkste. Waren beide partijen van gelijke wapenen voorzien, dan mochten vrij de degens zich kruisen.

De zelfde „fair play” opvatting is nu in het dammers-krijgspel met zijn nieuwe strijdwijze ook terug te vinden.

Wanneer een schijf zich door de vijandelijke linie heeft weten heen te slaan, wordt zij tot dam (ridder) gekroond, en verkrijgt zij ten opzichte der schijven een geduchte macht. Niet alleen onderscheidt de dam zich van de schijven door het gekroond zijn, maar zij is in haar loop bovendien veel vrijer en ruimer. Haar geweldige kracht blijkt echter eerst, wanneer zij slaags geraakt met een „ridder” der tegenpartij. Dan eerst ontplooit zich het gevecht van weerszijden op zijn hevigst, en staat den geweldenaar, op het slagveld wegen noch gangen in den weg, om waar noodig, zijn belager aan te vallen of te ontwijken.

Komt de dam evenwel tegenover vijandelijke schijven (poorters of boeren) te staan, dan mag zij haar groote kracht niet toonen, maar gebruikt zij a.h.w. clementie. Tegenover de eenvoudige schijf die telkens één schrede voorwaarts gaat, en naar achteren zich niet mag verplaatsen (uitgezonderd bij het slaan), wil de dam niet zoo onridderlijk zijn, om zich met volle macht op haar te werpen.

Met de Nieuwe Speelwijze wordt in het damspel dus een ongelijke en onridderlijke strijd totaal vermeden.

Werkt de ideeë, dat men het damspel speelt met eerlijke en gelijke strijdmiddelen bevredigend, niet minder aantrekkelijk is de nieuwe partij geworden, om de vele lagen en listen, die er in verscholen liggen. De vele „trekjes” die vooral in het eindspel

voorkomen, kunnen een hinderpaal zijn, dat bij een voorsprong het spel mechanisch gewonnen wordt. De openlijke en verborgen mogelijkheden maken het spel zoo romantisch en practisch heeft men de partij dan pas verloren, wanneer het laatste vijandelijke stuk zich tot overgave genoopt ziet.

De deskundige en vooral op damgebied zeer werkzame heer G. L. Gortmans uit Londen, schrijft dan ook o. m. over de Nieuwe Speelwijze het volgende: („Het Damspel" November 1924).

„N. S. (\*) Hoogland. — Ieder zal toegeven, dat het een „prachtige vinding is, dat de nieuwe regel eerlijk is voor beide „partijen, dat een schitterend eindspel ontstaat, dat nieuwe „mogelijkheden worden geschapen, en dat de remise bijna is uit- „gesloten. Om dit systeem op de juiste waarde te beoordeelen, „moeten wij ons afvragen, waarin de aantrekkelijkheid van het „damspel bestaat. Er is gewezen op het ongewenschte van drie „dammen tegen één-remise; er is ook een voordeel. Door een „grootte remise-marge is het mogelijk een remise te nemen en „desnoods nadeelige, mits moeilijke standen te accepteeren; „m.a.w. ons reglement houdt de mogelijkheid in tot het spelen „op avontuur. Het beperken van de remise beperkt het avon- „tuur. enz. (!)

\*) Afkorting van de „Nieuwe Speelwijze", onder welke titel Hoogland's voorstel meer en meer is ingeburgerd, en welke afkorting, duidelijkheidshalve in dit artikel ook door ons gebruikt wordt. (Red. „Het Damspel").

1) „Hiermede is Hoogland het niet eens. Zelfs schrijft hij, naar aanleiding van soortgelijke opmerkingen o. a.:

„Zelfs zou ik durven beweren: er komt meer avontuur in. Immers, er wordt beiden spelers een wapen te meer (de N. S.) in handen gegeven, waardoor niet alleen met meer succes kan aangevallen worden, maar ook met meer kans op fortuin verdedigd. Dus ook de zwakkere partij heeft een middel te meer om er weer boven op te komen. En bij het bestudeeren der stellingen, waarin de Nieuwe Speelwijze voorkomt, zal men ervaren, hoe ontelbare malen als het ware een (N. S.) bliksemstraal door het firmament

Ook van den heer A. K. W. Damme, redacteur van verschillende damrubrieken en hoogst bekwaam dammer, vinden wij in hetzelfde maandblad („Het Damspel van November 1924) o.m. het volgende: „Met groote belangstelling heb ik kennis genomen van alles wat met betrekking tot remise-beperking is geschreven. Met de erkenning, dat het voorstel-Hoogland een betere oplossing van de kwestie was, dan mijn eigen voorstel kon bieden, meen ik tevens het bewijs te hebben geleverd, dat het mij niet om het behalen van een persoonlijk succes te doen is geweest, en het belang van het damspel „voórging enz.”

Ook schrijft de hoofdredacteur, de heer Herm. de Jongh in hetzelfde maandblad o.m. het volgende:

„Voorstel Hoogland. De zoogenaamde Nieuwe Speelwijze of N. S. — Dat een schitterend speler, groot kenner van ons spel als Hoogland, hiervan zelf o.a. schrijft:

*„... de viool heeft nu het aantal snaren die ze hebben moet. Het oude spel mist nog deze eene snaar, en kan niet die schoone muziek geven...”* beteekend, dat die N. S. ver-  
„dient bestudeerd te worden enz.”

„Trouwens, wie niet blind is voor het dagelijksche gebeuren in de damwereld bemerkt wel, dat de N.S. meer en meer ahangers gaat tellen. Bovendien verklaart Hoogland zelf, dat „de N. S. het spel zoo veel belangwekkender maakt, dat hij „zelfs de remisebeperking die er door verkregen wordt, slechts „op de tweede plaats stelt, enz.”

En de kampioen van Friesland, de heer J. Tolsma, met wien Hoogland in 1914 een tweekamp speelde, zoowel Friesch- als Hollandsch spel, schrijft aan den ontwerper van de N. S. o.m. „met den komenden winter ga ik hier het nieuwe spel doorvoeren.”

van het damspel flikkert. En dat maakt dan juist de partij zoo heerlijk riskant, dat het voor mij een reden te meer is om te zeggen: Opening en middenspel mogen zich in de toekomst meer en meer in een eentonige en wetenschappelijke richting ontwikkelen., als het eindspel nadert, dan nadert ook een schoon combinatie-spel, en dit tengevolge der N. S.” (Red. „Het Damspel”, November 1924).

Ontegenzeggelijk zou dit voor het damspel ook van groot belang zijn. Tot dusverre wordt in ons eigen land door een groot contingent nog een geheel ander spel beoefend, maar in de toekomst, zoo hopen wij, zal dan één en hetzelfde spel gespeeld worden.

Doch ook internationaal zien wij de toekomst met goede verwachting tegemoet. Wel zal er nog een tijd mee heengaan, eer andere landen deze goede wijziging ook erkennen, maar zij zullen niet kunnen verhinderen, dat *het mooiste, het diepste en het eerlijkste* damspel als *HET* spel der toekomst zich zal verbreiden.

\*  
\* \*

Wij weten zeer goed dat het somtijds moeilijk is voor den beminnaar der Nieuwe Speelwijze, om zich te bedwingen. Men zou zoo gaarne anderen willen noodzaken het oude spel los te laten, en dat schoone nieuwe spel aan te pakken, maar toch... geduld.

Wanneer ge voor den aanvang eener partij uw partner vraagt „oud of nieuw“, en uw tegenpartij houdt zich nog bij het oude, toont U dan niet mismoedig, maar wacht op betere tijden. Of indien ge beiden uw (wedstrijd) partij gaarne in de Nieuwe Speelwijze zoudt willen uitvoeren, maar is de uitkomst door het onreglementaire spel dan nog niet geldig, laat dan uwe vereniging dispensatie verzoeken bij het Bondsbestuur, opdat zoo'n partij haar geldigheid niet verlieze.

Dit is de juiste weg die bij de beoefening van het nieuwe spel gevolgd moet worden, zoolang het oude spel nog bij het Bondsbestuur van den Ned. Dambond gehandhaafd blijft. Dan, maar dan ook zeker zal „de Nieuwe Speelwijze“ zich zelf in de damwereld baan breken.

## ERRATA.

- Blz. 7: onderaan 30 Juni moet zijn 31 Juli;
- .. 45: de zwarte dam op 50 (zie diagram) moet een witte dam zijn;
- .. 74: 28 moet zijn 32 slagproblemen.
- 

Blz. 78. Probleem 17: op 25 moet nog een zwarte schijf.

## INHOUD.

---

	Bladz.
Inleiding . . . . .	5
Reglement . . . . .	9
De Nieuwe Speelwijze . . . . .	11
Voorbeelden Nieuwe Speelwijze . . . . .	17
Twee dammen tegen één dam . . . . .	19
Stelling I, met de middellijn . . . . .	19
Stelling II, zonder de middellijn . . . . .	19
Remise-grenzen . . . . .	20
De partij in haar geheel . . . . .	25
Partij „J. de Haas—Dr. Molimard O. S. . . . .	26
Analyse op deze partij in de N. S. . . . .	27
De Nieuwe Speelwijze in praktijk . . . . .	31
Zeven partijen in de Nieuwe Speelwijze . . . . .	33
Kennisgeving . . . . .	58
De problematiek . . . . .	59
Partij-vraagstuk I „De eer gered”. „Voor de oplossers” . . . . .	60
Partij-vraagstuk II „De eer gered”. „ ” . . . . .	65
Het combineeren en oplossen van problemen . . . . .	70
Enkele voorbeelden ter illustreering N. S. . . . .	72
32 Slag-problemen N. S. „Voor de oplossers” . . . . .	74
Het eindspel . . . . .	83
Winst en verlies-rekening . . . . .	84
Drie probleem-eindspelen van I. Weiss O. S. . . . .	89
28 Eindspelen Oude Speelwijze . . . . .	91
8 Eindspelen Nieuwe Speelwijze, „Voor de oplossers” . . . . .	99
Slotwoord . . . . .	102

---